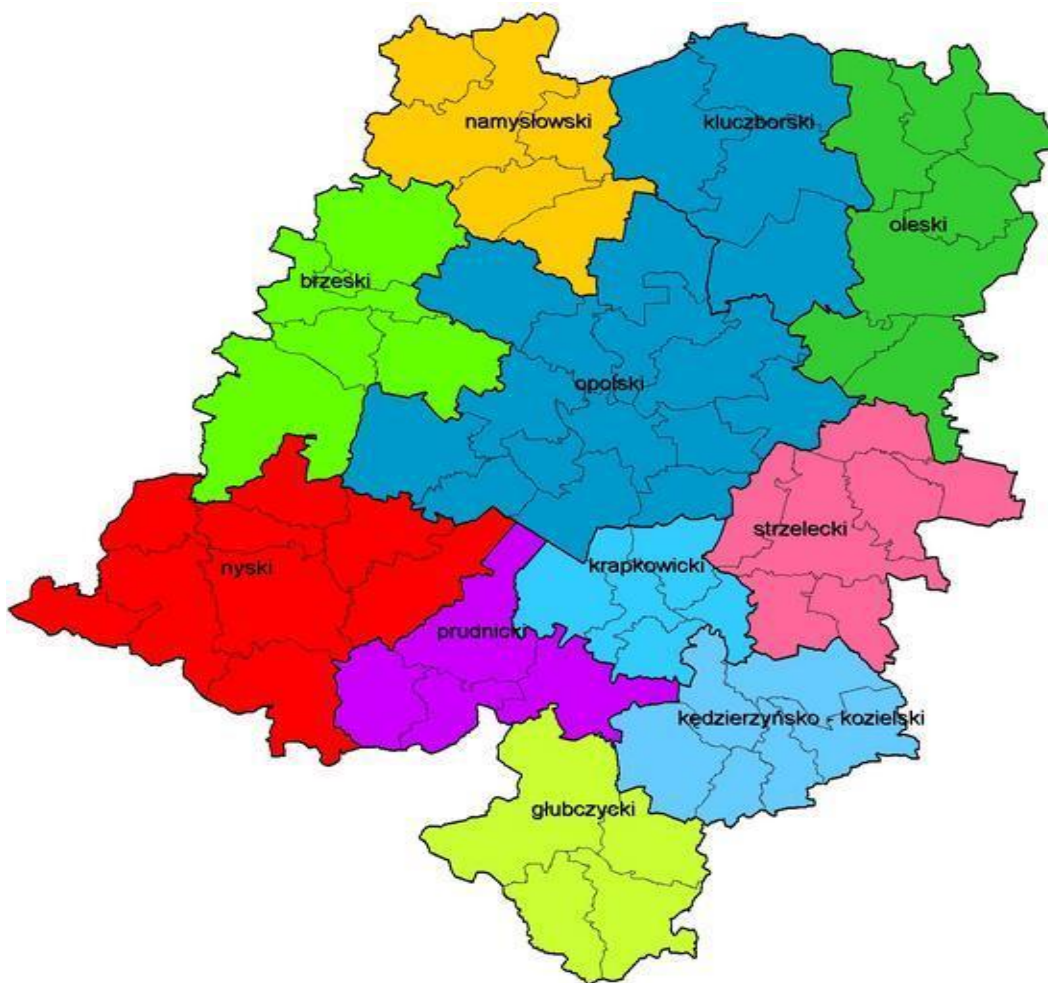

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2014 ROKU

DLA SEJMIKU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

OPOLE 2015

Analizę opracował:
Wydział Obserwatorium Rynku Pracy
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu

Niniejsza analiza przedstawia charakterystykę ogólnych zjawisk i tendencji zachodzących na rynku pracy województwa opolskiego w 2014 roku.

W opracowaniu wykorzystano dane statystyczne pochodzące z obowiązującej sprawozdawczości rynku pracy realizowanej w ramach statystyki publicznej dotyczącej rynku pracy i diagnozy zjawiska bezrobocia . Wykorzystano następujące sprawozdania

MPiPS-01 za okres 2014 roku:

Załącznik 1, 2, 3, 4, 5, 7 oraz MPiPS-02 sprawozdanie o dochodach i wydatkach realizowanych w ramach Funduszu Pracy, wykorzystano również dane z działalności:

Wydziału Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego,

Wydziału Programowania i Wyboru Projektów,

Wydziału Ekonomiczno – Finansowego,

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej,

Obserwatorium Rynku Pracy,

Wydziału Projektów Własnych i Przedsiębiorczości,

Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu

oraz podmiotów współrealizujących Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2014 rok.

Celem uzupełnienia wiedzy dotyczącej regionalnego rynku pracy, w materiale wykorzystano również publikacje Urzędu Statystycznego w Opolu.

Przedruk analizy w całości lub w części
oraz wykorzystanie danych statystycznych w druku
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W OPOLU
Obserwatorium Rynku Pracy
ul. Głogowska 25c
45-315 Opole

SPIS TREŚCI

I. RYNEK PRACY	4
1. Podstawowe uwarunkowania	4
1.1. Sytuacja demograficzna	5
1.2. Sytuacja gospodarcza	6
1.2.1. Podmioty gospodarcze	6
1.2.2. Zatrudnienie	7
1.2.3. Inne wskaźniki sytuacji gospodarczej	8
2. Informacja o stanie i strukturze bezrobocia	10
2.1. Poziom i stopa bezrobocia	10
2.2. Zróżnicowanie terytorialne	13
2.3. Zmiany w poziomie bezrobocia	14
2.4. Struktura bezrobocia	17
2.4.1. Bezrobocie kobiet	17
2.4.2. Bezrobocie na wsi	18
2.4.3. Młodzież w wieku do 25 lat	19
2.4.4. Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	19
2.4.5. Bezrobotni bez prawa do zasiłku	21
2.4.6. Bezrobotni według wieku	21
2.4.7. Bezrobotni według wykształcenia	22
2.4.8. Bezrobotni według stażu pracy	23
2.4.9. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę w miesiącach oraz długotrwale bezrobotni	24
2.4.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności	25
3. Oferty pracy	27
3.1. Ofert pracy według zawodów	28
3.2. Oferty pracy według powiatów	30
4. Poradnictwo zawodowe	32
5. Szkolenia	33
6. Staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	34
7. Kluby pracy	35
8. Wydatki Funduszu Pracy	35
II. DZIAŁANIA WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	37
1. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu	37
1.1. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2014 rok	38
1.2. Działania wdrażające Europejski Fundusz Społeczny	40
2. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy	41
3. Działalność badawcza rynku pracy	50
4. Projekty własne	53
III. PODSUMOWANIE	56
Załącznik nr 1	65
Wybrane kategorie bezrobotnych w podziale na miasta i gminy województwa opolskiego według stanu na 31 grudnia 2014 roku	

I. RYNEK PRACY

1. Podstawowe uwarunkowania

Podrozdział ten stanowi najogólniejszy zarys uwarunkowań, które dotyczą regionu opolskiego i związane są w mniej lub bardziej bezpośredni sposób z rynkiem pracy. Podstawowe czynniki kształtujące społeczeństwo i gospodarkę województwa opolskiego zostały zamieszczone w 2012 roku w *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego* i obowiązują do końca 2020 roku. W analizie SWOT, w części dotyczącej społeczeństwa, rynku pracy i warunków życia, zdiagnozowano mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia, które stanowią kontekstowe tło dla rozważań o bezrobociu i powiązanych z nim zjawiskach. Te wybrane czynniki przedstawiono poniżej:

Tabela nr 1
Analiza SWOT Rynku Pracy w województwie opolskim.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • poziom i jakość życia mieszkańców, • samoorganizacja i aktywność społeczna na obszarach wiejskich, • wielokulturowość i wieloetniczność regionu z samoorganizującymi się społecznie i kulturowo grupami mieszkańców, • rola mniejszości niemieckiej, • sprawność instytucjonalna jednostek samorządu terytorialnego, • mobilność zasobów pracy, • trwałe sieci powiązań międzynarodowych, • etos pracy w regionie, • poziom dochodów rozporządzalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyludnianie się i struktura wieku ludności, • peryferyzacja obszarów wiejskich, • liczba miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem, • postawy przedsiębiorcze mieszkańców, • stabilność miejsc pracy, • dostępność mieszkań, • wysoki poziom bezrobocia na części obszaru regionu, • niedopasowanie strukturalne pomiędzy popytem a podażą na rynku pracy wynikające ze struktury kształcenia, • dysharmonia pomiędzy wysokim poziomem życia i aspiracji ludności, a jednocześnie nieadekwatnymi do tego możliwościami zatrudnienia i zarobkowania w regionie, • system zabezpieczeń przeciwpowodziowych, • potencjał naukowo-badawczy opolskich uczelni wyższych, • dostęp do infrastruktury społecznej i technicznej,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • transfery dochodów, wiedzy i technologii, • wzrost presji na kształcenie ustawiczne i praktyczne, • remigracja i imigracja, • międzynarodowa i międzyregionalna 	<ul style="list-style-type: none"> • odpływ ludności i kapitału intelektualnego (tzw. „brain drain” – „drenaż mózgów”), • nasilenie się zjawiska wykluczenia społecznego i patologii życia społecznego, • kryzys solidarności międzypokoleniowej.

współpraca opolskiego środowiska naukowego

- aktywna polityka prorodzinna,
- aktywność sektora organizacji pozarządowych,
- partnerska współpraca samorządów terytorialnych, organizacji samorządowych i środowiska biznesu,
- rozwój „srebrnej gospodarki”.

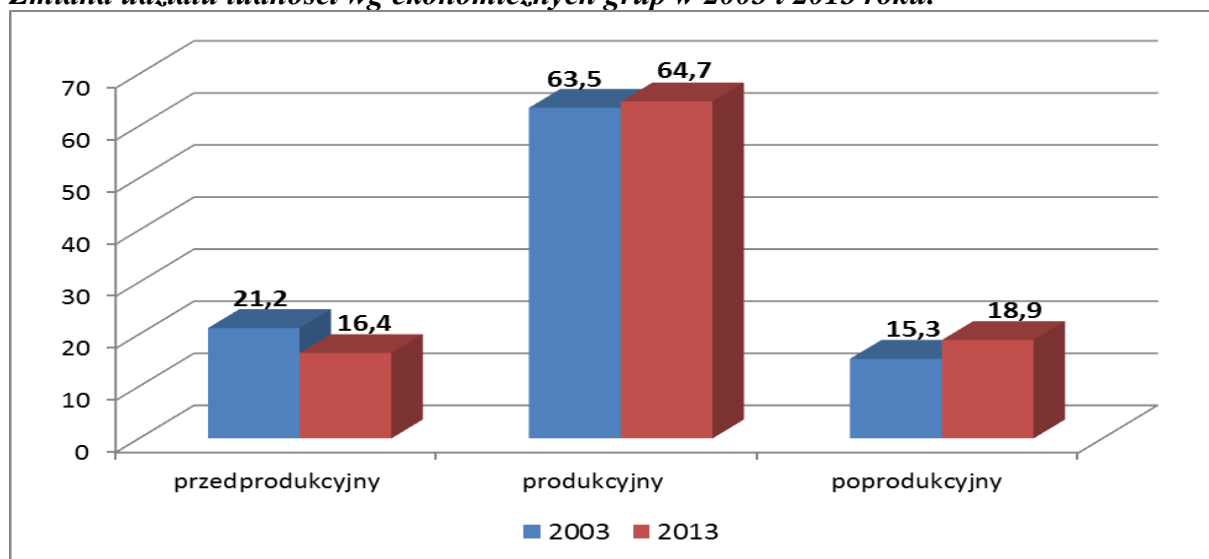
1.1. Sytuacja demograficzna

Zgodnie z danymi statystycznymi można stwierdzić, że spadek liczby ludności na przestrzeni lat 2003-2013 w wymiarze regionalnym dotknął przede wszystkim Opolszczyznę. W roku 2013 w województwie Opolskim mieszkały 1 004,4 tys. osób, z czego większość stanowiły kobiety (518,5 tys. osób, tj. 51,6%) oraz mieszkańcy miast (523,4 tys. osób, tj. 52,1%)¹.

Do ciekawych spostrzeżeń prowadzi analiza zmian, jakie zaszły w latach 2003 – 2013 w obrębie ekonomicznych grup wieku ludności Opolszczyzny. Widoczny spadek udziału po stronie ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrosty w grupie produkcyjnej oraz poprodukcyjnej „starszej” wyraźnie wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa, który może tylko pogłębić niekorzystne zjawiska związane z ujemnym przyrostem naturalnym. Współczynnik dzietności w roku 2013 wyniósł w województwie 1,074, podczas gdy dla kraju 1,256.

Wykres nr 1

Zmiana udziału ludności wg ekonomicznych grup w 2003 i 2013 roku.

¹ http://stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.display?p_id=457564&p_token=0.2117720939363431

W ten kontekst wpisuje się także ujemne od lat saldo migracji na pobyt stały zagraniczny rejestrowanej przez GUS. Według danych tej instytucji, w roku 2013 wyniosło ono w liczbach bezwzględnych -2 439, w roku 2012 -1 736 a w roku 2011 - 1 594.

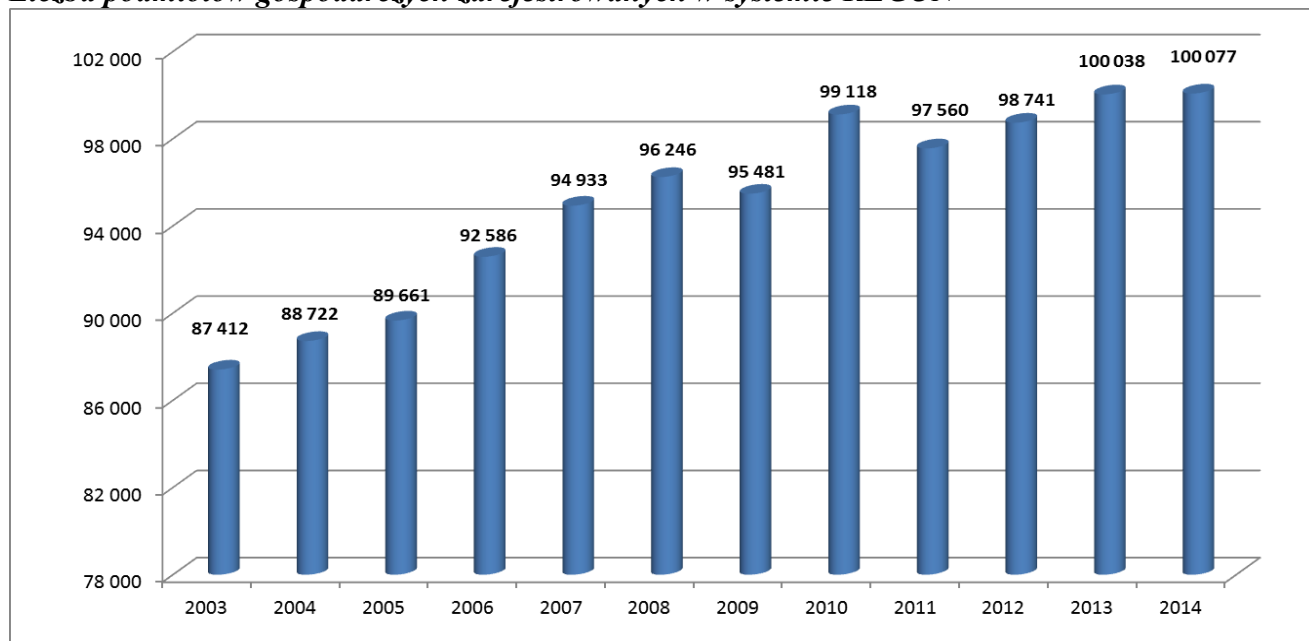
1.2. Sytuacja gospodarcza²

1.2.1. Podmioty gospodarcze

W grudniu 2014 roku na terenie województwa zarejestrowanych było ponad 100 tysięcy podmiotów gospodarczych i jest to najwyższy poziom odnotowany w analizowanym niżej okresie.

Wykres nr 2

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON

W porównaniu z końcem roku 2013, na koniec 2014 r. odnotowano wzrost liczby podmiotów w większości sekcji wg PKD. Największy wzrost przedsiębiorstw nastąpił w obszarze „Pozostała działalność usługowa” (o 333), „Administrowanie i działalność wspierająca” (o 205), „Przemysłu” (o 204), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (o 148) oraz „Obsługa rynku nieruchomości. W wymiarze procentowym najpoważniejszy progres dotyczył sektora „Administrowanie i działalność wspierająca” (wzrost o 8,2%) oraz

² Podrozdział opracowano z wykorzystaniem danych opolskiego Urzędu Statystycznego.

„Pozostała działalność usługowa (wzrost o 5,4%). Z kolei najistotniejszy spadek liczby podmiotów miał miejsce w obrębie sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (o 946 podmiotów- 35%) oraz „Handel, naprawa pojazdów samochodowych (o 173 podmioty, czyli 0,7%) . Przyglądając się strukturze przedsiębiorczości na Opolszczyźnie na koniec 2014 roku, warto wskazać jej kilka typowych cech:

- dominacja sektora prywatnego,
- koncentracja działalności w obrębie czterech sekcji gospodarki: „Handel, naprawa pojazdów samochodowych” (25%), „Budownictwo” (13,4%), „Przemysł” (9,5%), „Obsługa rynku nieruchomości” (8,3%)
- w przekroju powiatowym przodują powiaty duże, z dużą ilością miast bądź powiązane ze stolicą województwa (Opole – 20,5% ogółu przedsiębiorstw, powiat nyski – 13,8%, powiat opolski – 11,9%, powiat brzeski – 10%).

1.2.2. Zatrudnienie

Tabela nr 2

Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności (wg BAEL).

Okresy	Ludność			Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia
	Ogółem	w tym			
		Pracujący	Bierni		
	w tys			%	%
III kwartał 2013	707	350	324	54,2	49,5
IV kwartał 2013	714	351	335	53,1	49,2
III kwartał 2014	758	382	345	54,4	50,4
IV kwartał 2014	753	382	346	54,1	50,7

Analizując problem wielkości zatrudnienia w przekroju dwóch wskaźników: przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw oraz wyników BAEL, stwierdzić można:

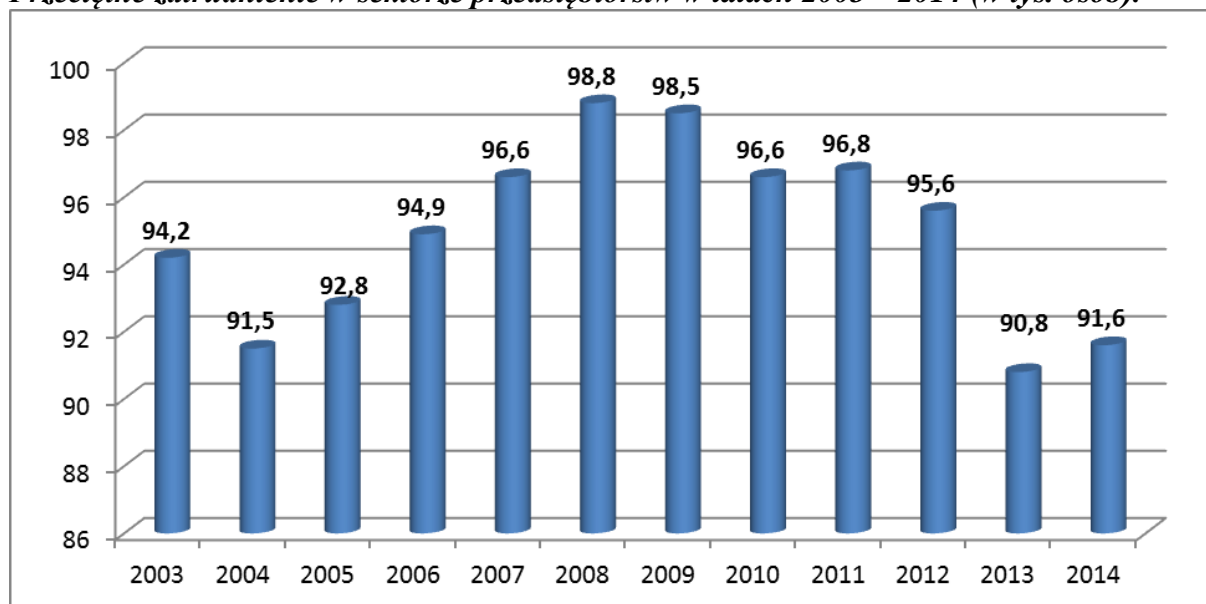
- widoczny wzrost przeciętnego zatrudnienia w okresie styczeń-grudzień 2014 r. w sektorze przedsiębiorstw o 0,8% do poziomu 91,6 tys. osób. Wzrost wystąpił w większości sekcji m.in. w budownictwie (o 9,8%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,9%),

a spadek odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej (o 4,0%) oraz handlu, naprawie pojazdów samochodowych (o 2,9%).

- wzrost liczby pracujących w IV kwartale 2014 wg BAEL wobec IV kwartału 2013 roku,
- nadal utrzymująca się tendencja, zapoczątkowana w III kwartale 2009, do utrzymywania się wyższej liczby pracujących od liczby biernych zawodowo, przede wszystkim z uwagi na ich przejście do kategorii osób poszukujących pracy (bezrobotnych),
- wzrost współczynnika aktywności zawodowej oraz wskaźnika zatrudnienia w IV kwartale 2014 wobec IV i III kwartału 2013 roku.

Wykres nr 3

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2003 – 2014 (w tys. osób).

1.2.3. Inne wskaźniki sytuacji gospodarczej

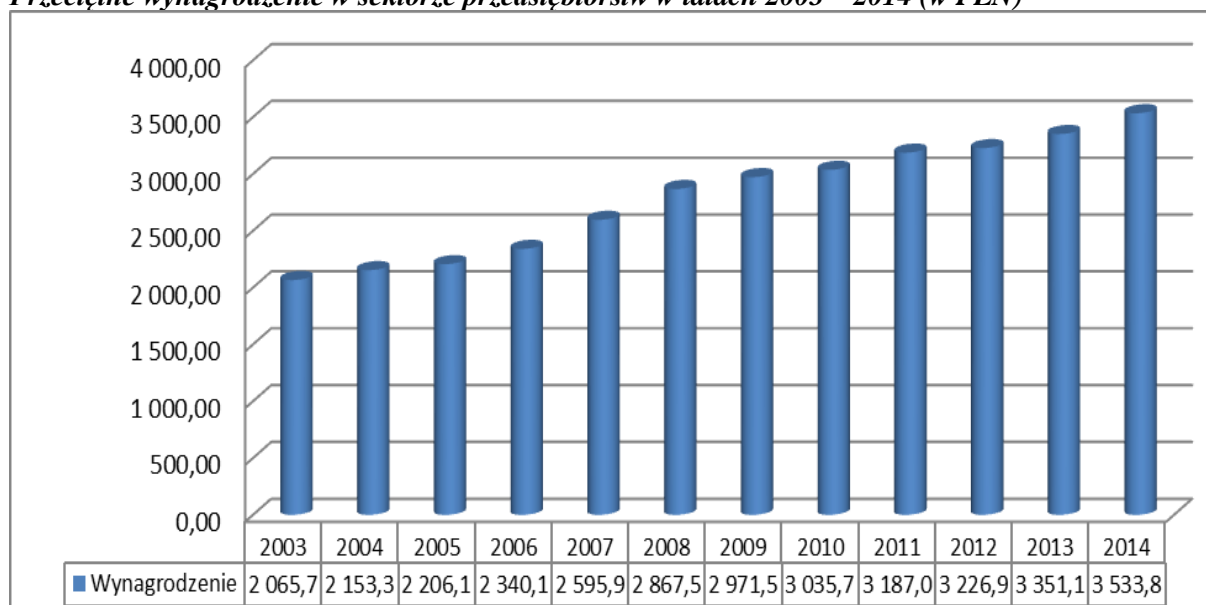
Wśród innych zjawisk istotnych dla sytuacji gospodarczej w województwie w porównaniu z rokiem 2013 wymienić należy:

- wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – grudzień 2013 do poziomu 3 533,89 PLN, tj. wyższego o 5,5% od stanu na rok 2013; jest to przedłużenie wieloletniej już tendencji do wzrostu wynagrodzeń z dość wysokim tempem wzrostu (w roku 2008 wynagrodzenia wzrosły o 10,5%, a w 2009 o 3,3, w 2010 o 2,2%, w 2011 o 5,0%, w 2012 o 1,3%, w 2013 o 3,8%),

- spadek nakładów inwestycyjnych o 5,8% (we wrześniu 2014 roku wynosiły one 797 509 tys. zł, podczas gdy we wrześniu 2013 r.: 846 668 tys. zł),
- wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu w całym 2014 roku (o 3,8%),
- wzrost wielkości produkcji budowlano-montażowej w całym 2014 roku (o 21,7%),
- wzrost wartości sprzedaży hurtowej w przedsiębiorstwach handlowych (o 4,3%), i w przedsiębiorstwach hurtowych (o 4,9%) oraz w sprzedaży detalicznej (o 2,2%) w ciągu 12 miesięcy 2014 roku,
- wzrost dynamiki PKB w kraju o 1%, po wzroście o 1,6% w 2013 roku, co pozytywnie wpływa między innymi na rynek pracy.

Wykres nr 4

Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2003 – 2014 (w PLN)

Ważnym miernikiem rozwoju regionalnej gospodarki, mającym bezpośredni wpływ na oblicze rynku pracy, jest zdolność generowania nowych miejsc pracy. W przeciągu I-III kwartału ubiegłego roku duże, średnie i małe podmioty gospodarki wytworzyły ogółem 12 202 nowych miejsc zatrudnienia (o 4 632 więcej niż w tym samym okresie 2013 r.), z czego:

- 1 449 przypadło na sektor publiczny, 10 753 na sektor prywatny,
- 4 985 przypadło na podmioty małe, 4 760 na średnie, 2 457 na duże.

2. Informacja o stanie i strukturze bezrobocia

2.1. Poziom i stopa bezrobocia

Na koniec 2014 roku w województwie opolskim było zarejestrowanych 42 361 bezrobotnych i liczba ta była niższa od uzyskanej z końcem roku 2013 o 9 275 osób (spadek o 18%). Poniżej zaprezentowane zostały zmiany zachodzące w poziomie bezrobocia od roku 2000 do końca 2014 roku.

Tabela nr 3

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie opolskim w latach 2000 – 2014 (stan w końcu okresu).

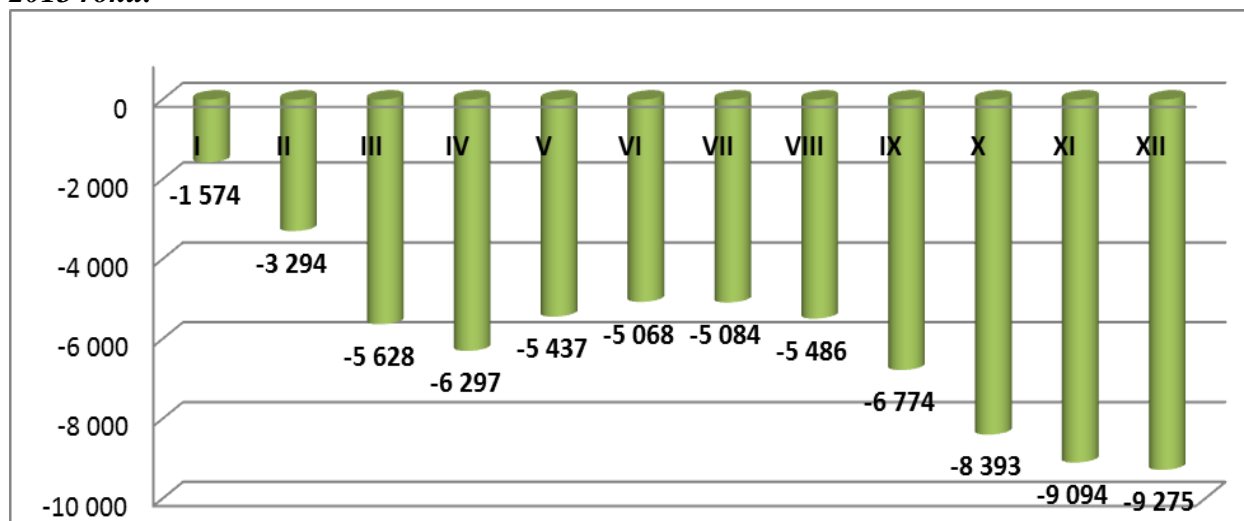
<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Liczba bezrobotnych</i>	<i>Przyrost lub spadek do roku wcześniejszego</i>	
		<i>w liczbach</i>	<i>w %</i>
2000	69 311	9 835	16,5
2001	78 557	9 246	13,3
2002	83 436	4 879	6,2
2003	81 623	-1 813	-2,2
2004	74 553	-7 070	-8,7
2005	69 396	-5 157	-6,9
2006	60 058	-9 338	-13,5
2007	43 338	-16 720	-27,8
2008	35 698	-7 640	-17,6
2009	47 129	11 431	32
2010	48 775	1 646	3,5
2011	48 029	-746	-1,5
2012	51 775	3 746	7,8
2013	51 636	-139	-0,3
2014	42 361	-9 275	-18,0
<i>Przyrost lub spadek do analogicznego m-ca roku 2014</i>			
Styczeń	54 961	-1 574	-2,8
Luty	54 253	-3294	-5,7

Marzec	52 156	-5628	-9,7
Kwiecień	49 621	-6 297	-11,3
Maj	47 552	-5 437	-10,3
Czerwiec	45 298	-5 068	-10,1
Lipiec	44 478	-5 084	-10,3
Sierpień	43 679	-5 486	-11,2
Wrzesień	42 741	-6 774	-13,7
Październik	41 322	-8 393	-16,9
Listopad	41 366	-9 094	-18,0
Grudzień	42 361	-9 275	-18,0

Dla zobrazowania zmian w poziomie bezrobocia na przestrzeni ubiegłego roku sporządzono wykres nr 7, gdzie punktem odniesienia jest stan z końca analogicznego okresu 2013 roku. W analizowanych miesiącach odnotowano ciągły spadek liczby bezrobotnych. Od stycznia do grudnia 2014 roku liczba bezrobotnych była niższa wobec analogicznych miesięcy 2013 roku. Ostatecznie w końcu 2014 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 18% (9 275 osób) wobec końca 2013 roku.

Wykres nr 5

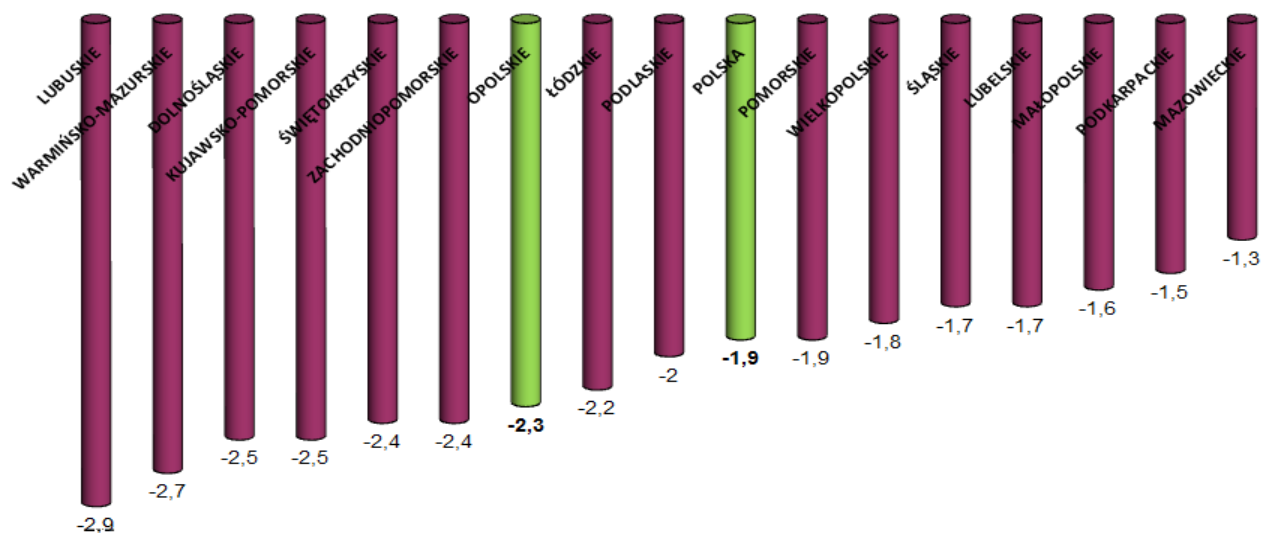
Zmiany w poziomie bezrobocia na przestrzeni roku 2014 wobec analogicznych miesięcy 2013 roku.

Bezrobotni zarejestrowani w końcu grudnia 2014 roku w województwie opolskim stanowili 11,9% ludności aktywnej zawodowo, co oznacza spadek o 2,3 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzedzającym. Pod względem wielkości tego wskaźnika zajmujemy 7 miejsce w kraju. Stopa bezrobocia pozwala na ukazanie różnic w natężeniu zjawiska sygnalizując stopień zagrożenia w układzie terytorialnym w skali wojewódzkiej jak i krajowej. W analizowanym okresie bezrobocie w kraju wyniosło 11,5%, co oznacza, iż poziom bezrobocia na Opolszczyźnie przekroczył wartość krajową o 0,4 punktu procentowego (na koniec roku 2013 było to o 0,8 punktu procentowego).

Wykres nr 6

Zmiana stopy bezrobocia w końcu roku 2014 wobec końca roku 2013 w poszczególnych województwach (w %).

Jak wskazuje powyższy wykres, w końcu roku we wszystkich województwach odnotowano spadek stopy bezrobocia pomiędzy grudniem 2013 a grudniem 2014 roku. Największy spadek bezrobocia odnotowano w województwie lubuskim (spadek do roku 2013 o 2,9 pp), a najmniejszy spadek bezrobocia był w województwie mazowieckim (spadek do roku 2013 o 1,3 pp). Województwo Opolskie uplasowało się na 9 pozycji ze spadkiem do roku 2013 o 2,3 pp.

2.2. Zróżnicowanie terytorialne

Cechą endemiczną województwa opolskiego jest znaczne zróżnicowanie terytorialne zjawiska bezrobocia. Na koniec grudnia 2014 roku stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach wahała się od 6,0% w Opolu do 18% w powiecie prudnickim. Systematycznie analizowany poziom natężenia bezrobocia wskazuje, że od lat najtrudniejsza sytuacja ma miejsce w powiatach: brzeskim, nyskim i prudnickim.

Tabela nr 4

Liczba bezrobotnych, stopa bezrobocia oraz wzrost/spadek bezrobocia odnotowane w trakcie 2014 roku.

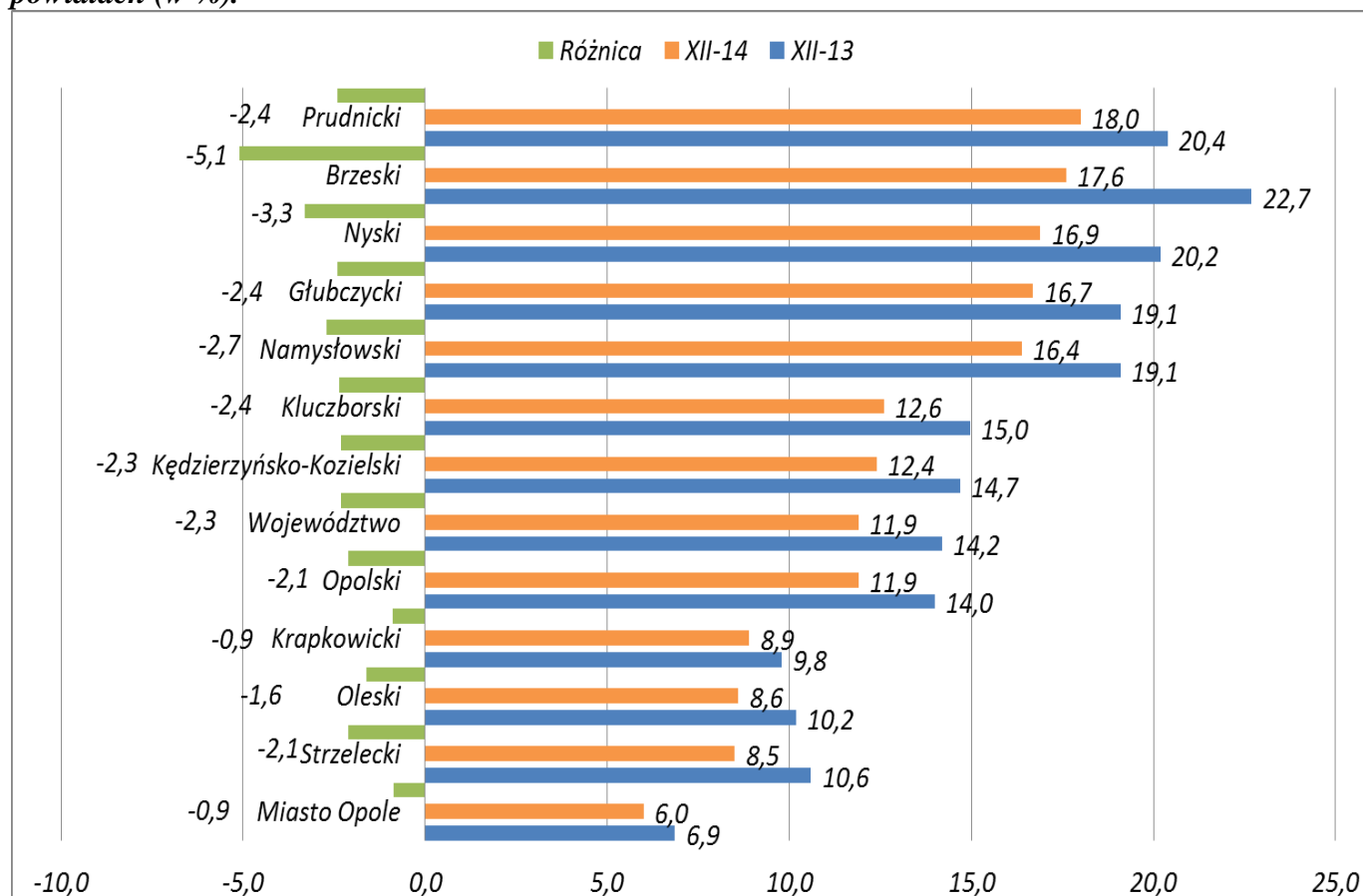
<i>Powiaty</i>	<i>Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2014</i>	<i>Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2013</i>	<i>Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2014</i>	<i>Wzrost / spadek bezrobocia w porównaniu do końca grudnia 2013</i>	<i>Dynamika grudzień 2013 = 100%</i>
OGÓLEM	11,9	51 636	42 361	-9 275	82,0
brzeski	17,6	6 905	5 055	-1 850	73,2
głubczycki	16,7	3 216	2 730	-486	84,9
k - kozielski	12,4	4 980	4 099	-881	82,3
kluczborski	12,6	3 178	2 626	-552	82,6
krapkowicki	8,9	2 591	2 340	-251	90,3
namysłowski	16,4	2 770	2 308	-462	83,3
nyski	16,9	8 966	7 234	-1 732	80,7
oleski	8,6	2 455	2 048	-407	83,4
Opole- miasto	6,0	4 885	4 201	-684	86,0
opolski	11,9	5 432	4 525	-907	83,3
prudnicki	18,0	3 766	3 237	-529	86,0
strzelecki	8,5	2 492	1 958	-534	78,6

Ogólny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali województwa widoczny był we wszystkich powiatach. Najwyższy odnotowano na obszarze powiatu: brzeskiego (o 1 850 osób) oraz nyskiego (o 1 732 osoby). Największą dynamiką spadku (26,8%) charakteryzował się powiat brzeski. Wykres nr 7 obrazuje roczną zmianę stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa opolskiego. Z kolei największy spadek stopy

bezrobocia wystąpił również w powiecie brzeskim i wynosi 5,1, a najmniejszy w powiecie krapkowickim oraz Opolu (w obu przypadkach po 0,9).

Wykres nr 7

Zmiana stopy bezrobocia w końcu roku 2014 wobec końca roku 2013 w poszczególnych powiatach (w %).

2.3. Zmiany w poziomie bezrobocia

W 2014 roku liczba rejestracji bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 69 838 i jest o 6 217 mniejsza w porównaniu do 2013 roku. Tradycyjnie ruch ten nasilił się w II półroczu (I półrocze 2014 – 32 235, II półrocze 2014 – 37 603, I półrocze 2013 – 36 687, II półrocze 2013 – 39 368; I półrocze 2012 – 33 255, II półrocze 2012 – 39 400). Jest to zjawisko, które powtarza się corocznie i wynika przede wszystkim z rytmu pór roku oraz cyklu edukacyjnego, co niesie ze sobą następujące zjawiska:

- napływ osób po zakończeniu prac krótkookresowych, sezonowych oraz zawieranych na czas określony,

- zmniejszanie zatrudnienia ze względu na okres zimowy, zwłaszcza w branży budowlanej,
- napływ osób po zakończeniu prac sezonowych za granicą w krajach Unii Europejskiej,
- rejestracja bezrobotnych absolwentów po ukończeniu szkół.

Wśród nowo rejestrowanych bezrobotnych dominowały osoby powracające po raz kolejny do grona bezrobotnych (83,2%) oraz poprzednio pracujący (84,9%). Istotną część nowych rejestracji stanowiły ponadto osoby, które ukończyły programy subsydiowane organizowane przez powiatowe urzędy pracy i tak:

- po robotach publicznych – 1 614 osób (2013 rok – 1 605 osób),
- po szkoleniach – 2 370 osób (2013 rok – 3 533 osoby),
- po stażach – 6 036 osób (2013 rok – 6 429 osób),
- po pracach społecznie użytecznych – 1 671 osób (2013 rok – 1 987 osób),
- po pracach interwencyjnych - 67 osób (2013 rok – 96 osób).

W omawianym okresie 11 715 osób (tj. 16,8% wszystkich rejestracji) zgłosiło się do urzędów pracy po raz pierwszy. Porównując te informacje z danymi za rok 2013 można zauważyć spadek tego wskaźnika o 1,4 pp.

W ciągu całego 2014 roku pracownicy powiatowych urzędów pracy dokonali 79 113 wyłączeń z ewidencji bezrobotnych i jest to o 2 919 więcej niż w roku ubiegłym. Głównym powodem wyrejestrowań były podjęcia pracy, które w omawianym okresie stanowiły 49,9% odpływu (rok wcześniej 48 %). W liczbach bezwzględnych wyłączenia z ewidencji z tytułu podjęcia pracy wyniosły 39 465 i na tle roku 2013 było to o 3 073 więcej.

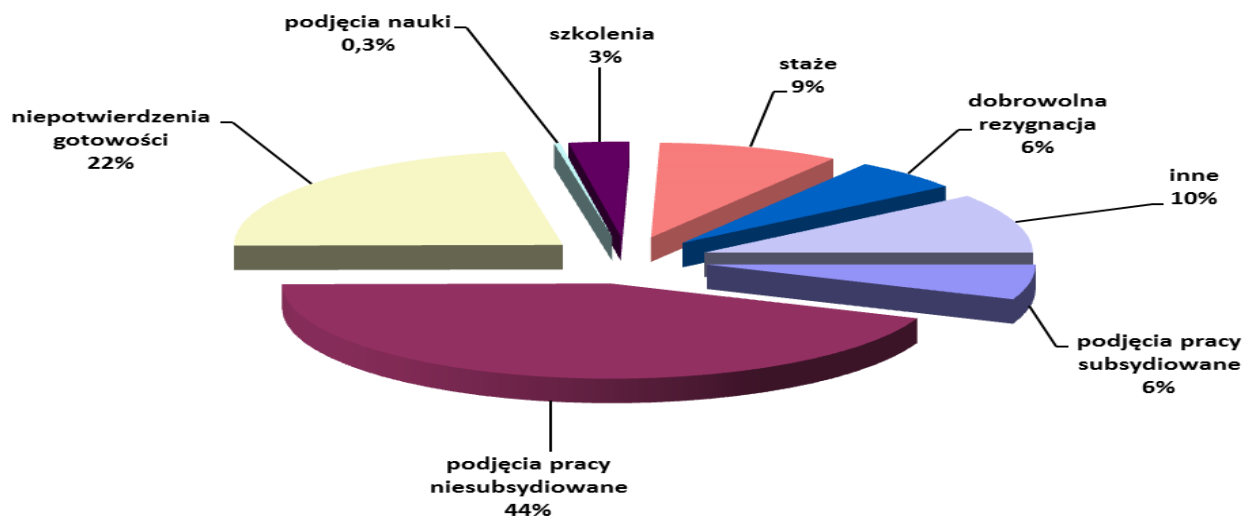
Pewien udział w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji z tytułu podjęcia pracy miało zatrudnienie subsydiowane 4 716 (o 674 więcej niż w 2013 roku), z tego:

- prace interwencyjne: 343 (w 2013 r. 309);
- roboty publiczne: 2 015 (w 2013 r. 2 053);
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej: 1 087 (w 2013 r. 1 004);
- refundacje wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy: 992 (w 2013 r. 654).

Ponadto w omawianym okresie z ewidencji bezrobotnych wyłączono 9 419 osób, które skierowano na szkolenia lub na staż absolwencki i było to więcej niż w roku 2013 o 499 osób. Należy w tym miejscu zauważyć, iż spadek uczestnictwa osób bezrobotnych w programach subsydiowanych, nastąpił tylko w zakresie szkoleń. Natomiast wzrost zaobserwowano w przypadku pozostałych form.

Wykres nr 8

Struktura przyczyn wyrejestrowań z ewidencji bezrobotnych w 2014 roku.

Tradycyjnie znaczną grupę wśród wyłączonych z ewidencji stanowiły osoby, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy. Liczba ich wyniosła 17 626 osób, co stanowiło 22% odpływu (w 2013 roku – 17 301 osób, 23%). Oprócz tego 4 295 osób dobrowolnie zrezygnowało ze statusu osoby bezrobotnej (2013 rok – 4 390).

Tabela nr 5

Wielkość napływu i odpływu, podjęć pracy oraz wskaźnika płynności według powiatowych urzędów pracy w 2014 roku.

Powiaty	Napływ bezrobotnych	Odpływ bezrobotnych	Podjęcia pracy	Wskaźnik płynności rynku pracy w %
OGÓŁEM	69 838	79 113	39 465	56,5
brzeski	7 997	9 847	5 302	66,3
głubczycki	3 644	4 130	1 863	51,1
k – kozielski	5 068	5 949	2 892	57,1
kluczborski	4 788	5 340	2 225	46,5
krapkowicki	3 708	3 959	1 854	50,0
namysłowski	3 590	4 052	1 902	53,0
nyski	15 310	17 042	9 153	59,8
oleski	3 121	3 528	1 856	59,5
opolski	7 052	7 959	4 010	56,9
Opole – miasto	4 537	5 066	2 336	51,5
prudnicki	4 059	4 593	2 287	56,3
strzelecki	6 964	7 648	3 785	54,4

Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym do liczby nowo zarejestrowanych w tym okresie) za 2014 rok ukształtował się na wysokim poziomie 56,5% i jest to wzrost (o 8,7 pp.) wobec 2013 roku (rok 2013: 47,8%, rok 2012: 42,7%, rok 2011: 44,6%, rok 2010: 37,9%, rok 2009: 31,8%, rok 2008: 39,1%, rok 2007 – 45,1%, rok 2006 – 47,6% , rok 2005 – 46,8%, rok 2004 – 51,0 % , rok 2003 – 50,8%). Warto zauważyć, że pod względem wysokości tego wskaźnika miejsca w czołówce zajęły powiaty mocno dotknięte bezrobociem, czyli brzeski, nyski oraz powiat charakteryzujący się niską stopą bezrobocia - powiat oleski.

2.4. Struktura bezrobocia

2.4.1. Bezrobocie kobiet

W końcu grudnia 2014 roku wśród ogółu bezrobotnych większość stanowiły kobiety: 22 269 osób (o 4 771 mniej niż na koniec 2013 r.), których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w naszym regionie wyniósł 52,6% (o 0,2 punktu procentowego więcej niż w grudniu 2013 roku). Podobnie jak w roku ubiegłym, najwyższy odsetek bezrobotnych kobiet rejestrujemy w powiatach: krapkowickim (59,7%) oraz kluczborskim (57,5%), natomiast najniższy w powiecie nyskim (48,7%) i opolskim grodzkim (49,7 %).

Wśród nowo zarejestrowanych w trakcie roku, populacja bezrobotnych kobiet wyniosła 33 522 (o 2 659 mniej niż w 2013 roku), co stanowiło 48% ogółu. Natomiast z ewidencji wyłączono 38 293 bezrobotnych kobiet, tj. 48,4% wszystkich wyrejestrowań.

Wśród kobiet odnotowano również najwyższy wskaźnik płynności rynku pracy na poziomie 58% i jest on wyższy od wskaźnika ogółu bezrobotnych o 1,5 pp. oraz od wskaźnika dot. mężczyzn o 2,8 pp. Wysoki wskaźnik płynności rynku pracy wśród kobiet, znajduje potwierdzenie w przewadze kobiet podejmujących zatrudnienie. Z kolei mężczyźni stanowią większość wśród ogółu wyrejestrowań oraz podejmujących zatrudnienie w miesiącach letnich, kiedy ruszają prace sezonowe i budowlane. W kategorii rejestracji bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie styczeń-maj przeważają kobiety, natomiast w pozostałym okresie czerwiec-grudzień zdecydowanie mężczyźni stanowili większość. Pewne branże charakteryzują się przewagą jednej z płci wśród

pracowników i tak: w przetwórstwie przemysłowym większy udział stanowią mężczyźni, natomiast kobiety należą do większości wśród pracowników w branży handlu hurtowego i detalicznego. Sytuacja ta bezpośrednio przekłada się na przewagę udziałową określonej płci wśród rejestracji bezrobotnych, którzy poprzednio pracowali w powyższy sektorach.

2.4.2. Bezrobocie na wsi

W dniu 31 grudnia 2014 roku w urzędach pracy Opolszczyzny było zarejestrowanych 19 658 osób bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich (o 3 894 mniej niż na koniec 2013 r.). Stanowiły oni 46,4% wszystkich bezrobotnych. Jest to zbliżona wartość do tej z końca grudnia 2013 roku (45,6%).

Na koniec roku 2014 najwięcej bezrobotnych (3 726 osób) oraz największy udział (82,3%), mieszkańców wsi odnotowano w powiecie opolskim ziemskim, natomiast najmniejszym udziałem mieszkańców wsi do ogółu charakteryzował się powiat kędzierzyńsko – kozielski (30,8 %).

Tabela nr 6

Bezrobocie na wsi wg powiatowych urzędów pracy – stan na dzień 31 grudnia 2014 roku.

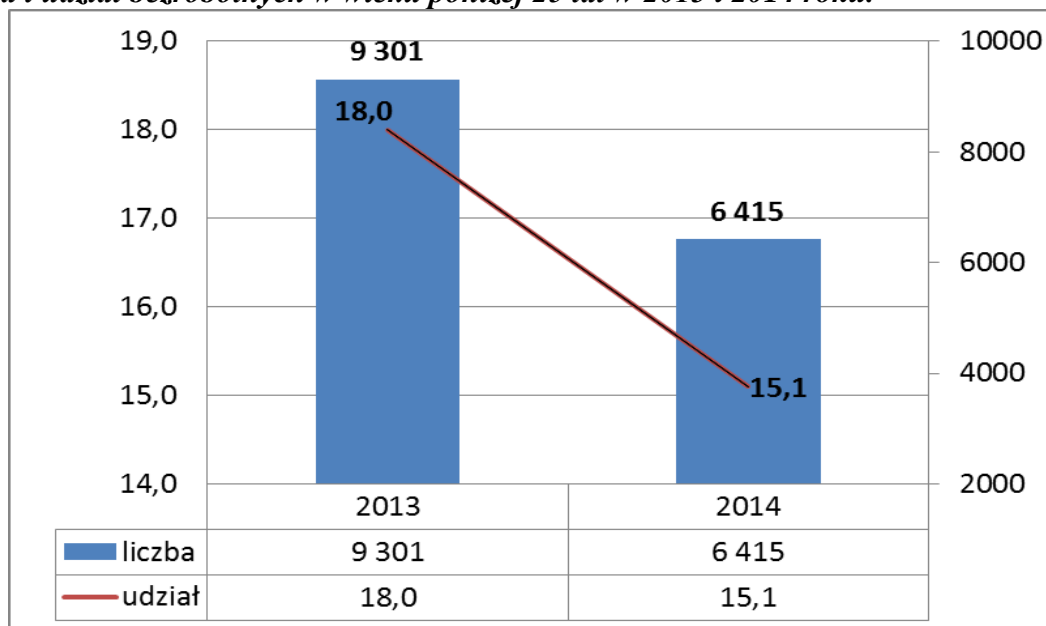
<i>Powiaty</i>	<i>Bezrobotni mieszkańcy wsi</i>	
	<i>w liczbach</i>	<i>w % do ogółu bezrobotnych</i>
OGÓLEM	19 658	46,4
Brzeg	2 386	47,2
Głubczyce	1 370	50,2
Kędzierzyn-Koźle	1 261	30,8
Kluczbork	1 294	49,3
Krapkowice	999	42,7
Namysłów	1 577	68,3
Nysa	3 465	47,9
Olesno	1 296	63,3
Opole-powiat	3 726	82,3
Prudnik	1 312	40,5
Strzelce Opolskie	972	49,6
Opole-Miasto	0	0,0

2.4.3. Młodzież w wieku do 25 lat

Na koniec 2014 roku w urzędach pracy Opolszczyzny zarejestrowanych było 6 415 osób w wieku 18 – 24 lata (o 2 886 osób mniej niż w grudniu 2013). Stanowiły one 15,1% wszystkich zewidencjonowanych bezrobotnych.

Wykres nr 9

Liczba i udział bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat w 2013 i 2014 roku.

Jednocześnie na przełomie analizowanego roku bezrobotnych osób w wieku 18-24 lata zarejestrowano w sumie 18 964, z czego po raz pierwszy 6 606, czyli 34,8% ogółu (38,3% w 2013 roku). Równoległe z ewidencji wykreślono 20 550 osób z tej kategorii, w tym 9 117 osób z tytułu podjęcia pracy (tj. 44,4 % ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych w wieku do 25 lat; 45% w 2013 roku.). Odnotowano również w tej grupie wiekowej wzrost wskaźnika płynności rynku pracy o 5,7 pp. z poziomu 42,4% do 48,1% w 2014 roku. Najpopularniejszą aktywną formą wśród osób młodych od dłuższego okresu są staże oraz szkolenia.

2.4.4. Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

W powiatowych urzędach pracy na terenie województwa opolskiego w okresie 2014 roku zarejestrowało się 3 659 osób, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących

zakładów pracy. Stanowiły one 5,2% nowo zarejestrowanych (w roku 2013 zarejestrowano 4 790 osób, co stanowiło 6,3%).

Tabela nr 7

Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy według powiatów.

Lp.	Powiaty	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy			
		w okresie 2014 roku		stan na koniec okresu sprawozdawczego	
		ogółem	w % do ogółu rejestracji	ogółem	w % do ogółu bezrobotnych
Województwo ogółem:		3 659	5,2	2 442	5,8
1	Brzeg	697	8,7	441	8,7
2	Głubczyce	110	3,0	68	2,5
3	Kędzierzyn - Koźle	308	6,1	212	5,2
4	Kluczbork	202	4,2	148	5,6
5	Krapkowice	131	3,5	105	4,5
6	Namysłów	132	3,7	92	4,0
7	Nysa	520	3,4	353	4,9
8	Olesno	336	10,8	186	9,1
9	Opole - powiat	493	7,0	331	7,3
10	Prudnik	132	2,9	109	3,4
11	Strzelce	147	3,6	79	4,0
12	Opole- miasto	451	6,5	318	7,6

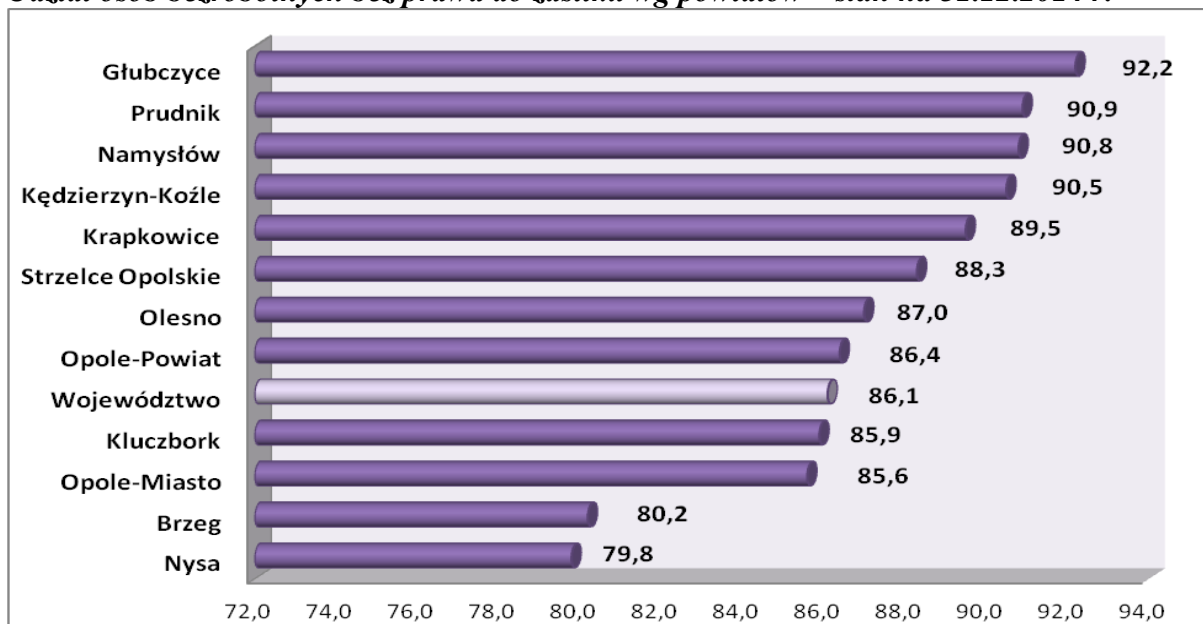
Zgodnie z załącznikiem 2 do sprawozdania MPiPS-01 odnotowano spadek o 7,5% rejestracji bezrobotnych, którzy poprzednio pracowali, a w tym również spadek o 24% zwolnionych z przyczyn dot. pracodawcy. Nadal najwyższy udział rejestracji miały osoby pracujące w sektorze przetwórstwa przemysłowego (20%) oraz handlu hurtowego i detalicznego (13,8%). Również z tych branż najwięcej osób zostało zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a stan osób bezrobotnych zarejestrowanych w końcu roku był najwyższy.

2.4.5. Bezrobotni bez prawa do zasiłku

Na koniec grudnia 2014 roku 36 458 bezrobotnych nie posiadało prawa do zasiłku, co stanowi 86,1% ogółu. Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 0,7 punktu procentowego w stosunku do 2013 roku.

Wykres nr 10

Udział osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku wg powiatów – stan na 31.12.2014 r.

Jak wskazuje powyższy wykres, w czterech powiatach udział osób bez prawa do zasiłku jest niższy niż wartość wojewódzka. Dotyczy to powiatów: kluczborskiego, opolskiego grodzkiego, brzeskiego oraz nyskiego (z najniższym wskaźnikiem: 79,8 %).

2.4.6. Bezrobotni według wieku

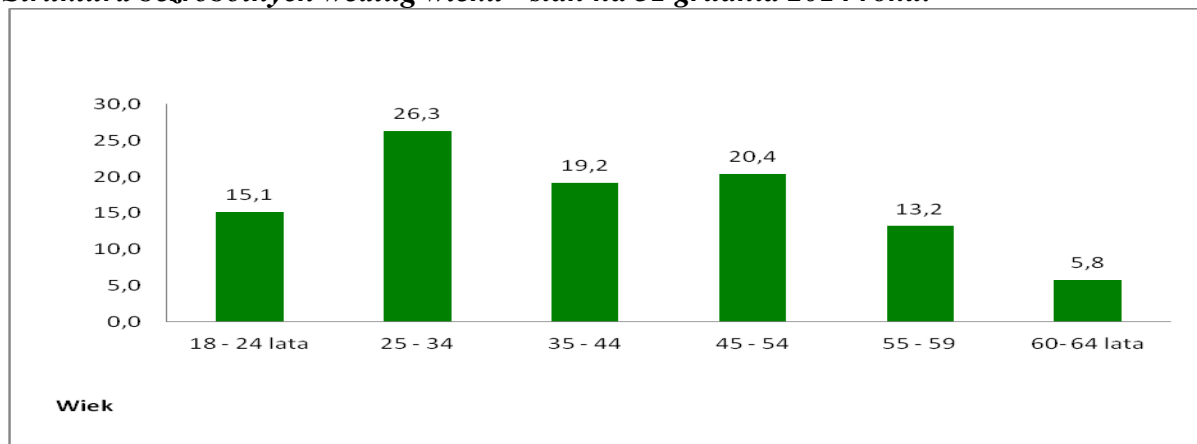
W końcu ostatniego kwartału 2014 roku najwięcej bezrobotnych znajdowało się w przedziale wiekowym 25-34 lata (11 122 osoby; 26,3%). Duży odsetek stanowią również poszukujący pracy w wieku 45-54 lata (8 624 osoby; 20,4% ogółu). Łącznie te dwie warstwy stanowią blisko połowę wszystkich zarejestrowanych (19 746 osób; 46,7%). Najmniejszy procentowy udział w bezrobociu reprezentują bezrobotni w wieku 55 lat i więcej, tj. łącznie 19% (8 053 osoby). W perspektywie rocznej udziały w bezrobociu poszczególnych grup wiekowych uległy pewnym zmianom:

- 18-24 lata (spadek o 2,9 punktu procentowego),

- 25-34 lata (spadek o 0,4 punktu procentowego),
- 35-44 lata (wzrost o 0,1 punktu procentowego),
- 45-54 lata (wzrost o 0,2 punktu procentowego),
- 55-59 lata (wzrost o 1,4 punktu procentowego),
- 60-64 lata (wzrost o 1,6 punktu procentowego).

Wykres nr 11

Struktura bezrobotnych według wieku - stan na 31 grudnia 2014 roku.

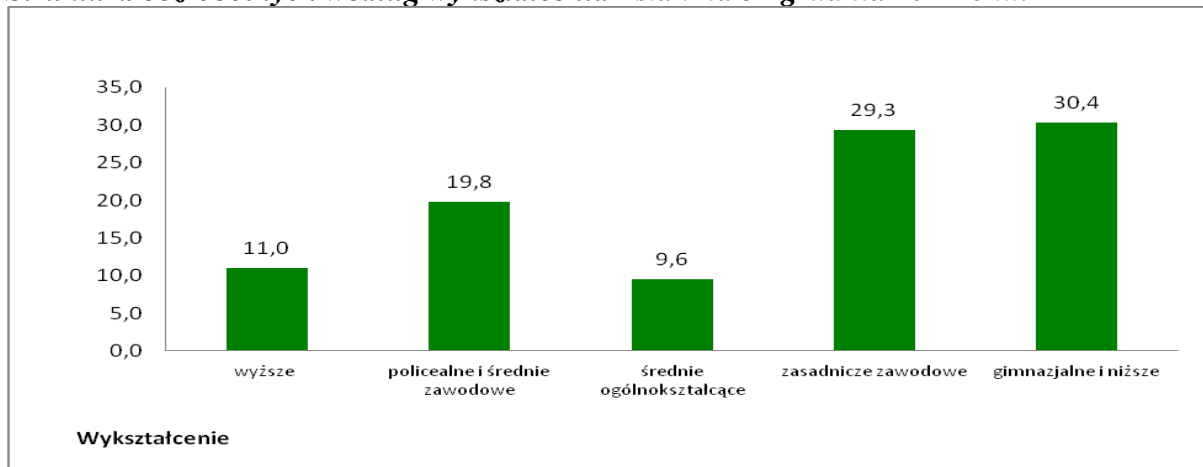

2.4.7. Bezrobotni według wykształcenia

Rok 2014 podtrzymał charakterystyczną od lat sytuację, w której bezrobotni z wykształceniem zasadniczym oraz gimnazjalnym i niższym mają największe trudności ze znalezieniem pracy na lokalnych rynkach. Na dzień 31 grudnia 2014 roku bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami było zarejestrowanych 25 270 osób, co stanowiło 59,7% ogółu zarejestrowanych (rok 2013 – 59%, rok 2012 – 59,2%, 2011 – 59,7%, 2010 - 61%, rok 2009 – 62%, 2008 – 62,6%, 2007 – 64,6% oraz 2006 – 66,3 %). Charakteru stałej tendencji nabiera również wzrost odsetka osób z wykształceniem wyższym wśród bezrobotnych z 4,9% w 2005; 5,4% w roku 2006; 6,1% w 2007, 7,4% w 2008; 7,9% w 2009, 9% w 2010, 10,5% w 2011, w 2012, 10,9%, w 2013, 11% w 2014 również do 11,0, co jednak należy widzieć w kontekście rosnących aspiracji edukacyjnych społeczeństwa.

Wykres nr 12

Struktura bezrobotnych według wykształcenia - stan na 31 grudnia 2014 roku.

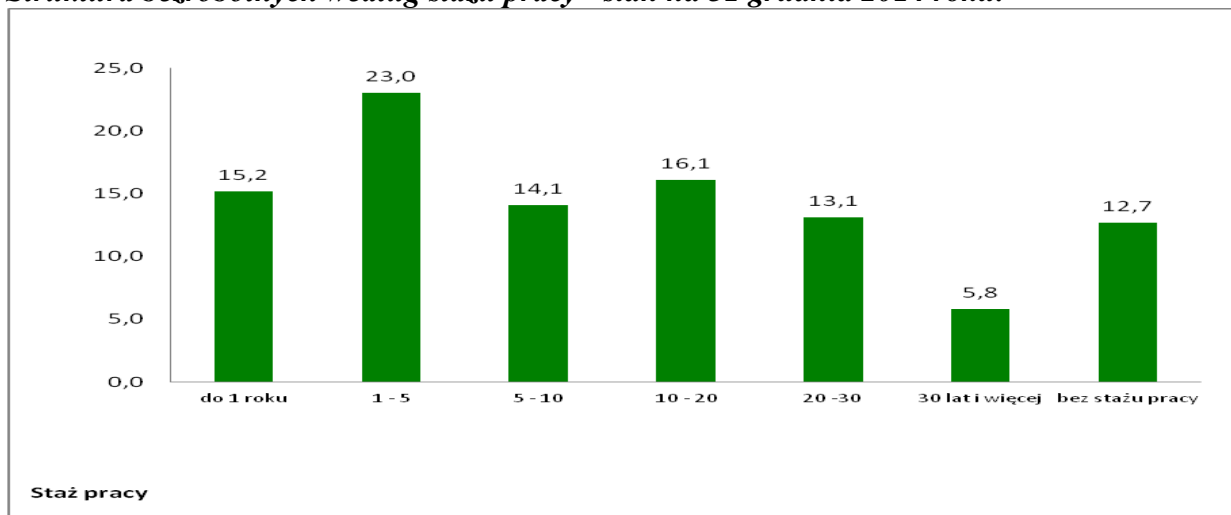

2.4.8. Bezrobotni według stażu pracy

Na koniec omawianego okresu w ewidencji powiatowych urzędów pracy najwięcej zarejestrowanych osób legitymowało się stażem pracy 1 – 5 lat (9 759 osób) oraz stażem pracy 10-20 (6 837 osób), stanowiąc razem 39,1%. Ponadto dość znaczną grupę, która ukształtowała się na poziomie 5 530 osób, stanowili bezrobotni ze stażem pracy od 20 do 30 lat, tj. 13,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Wykres nr 13

Struktura bezrobotnych według stażu pracy - stan na 31 grudnia 2014 roku.

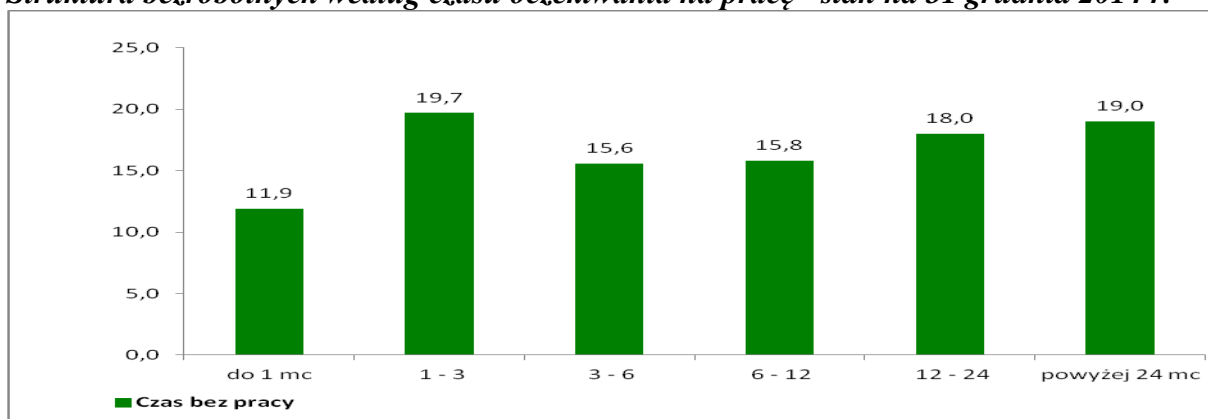

2.4.9. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę w miesiącach oraz długotrwale bezrobotni

Problemy z powrotem do pracy mają osoby, które są zarejestrowane w urzędach pracy nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24 miesięcy. Na koniec 2014 roku te dwie grupy stanowiły 37% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych i jest to więcej niż w roku 2013 o 5,3 punktu procentowego. Łącznie liczba ich wyniosła 15 636.

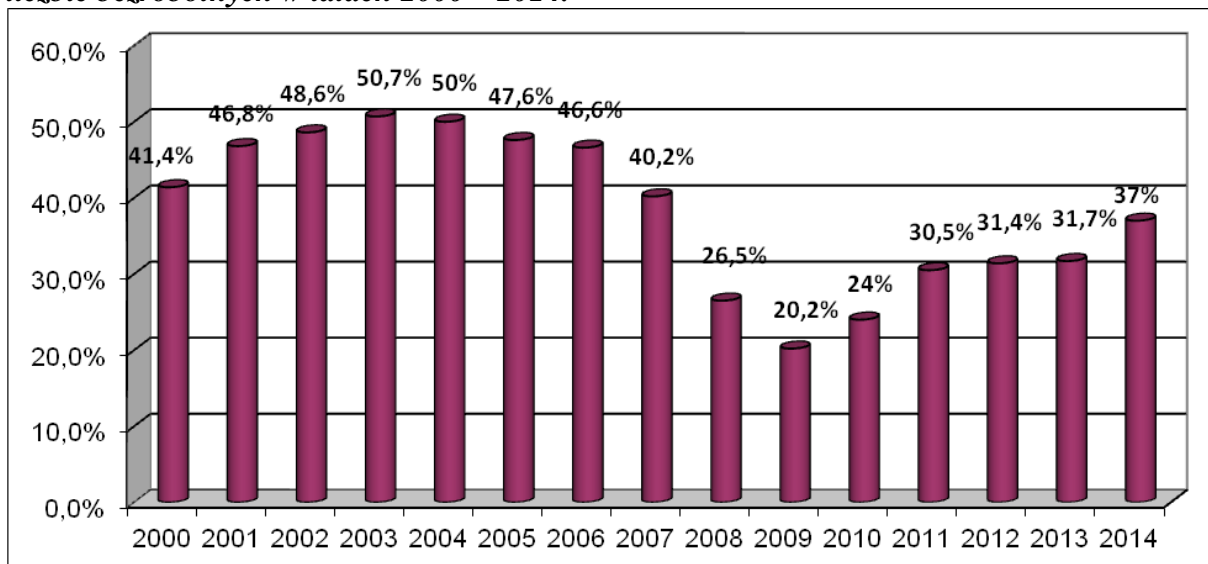
Wykres nr 14

Struktura bezrobotnych według czasu oczekiwania na pracę - stan na 31 grudnia 2014 r.

Wykres 15

Udział osób bezrobotnych nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2000 – 2014.

Powyższy wykres przedstawia udział osób, których czas oczekiwania na pracę w rejestrze bezrobotnych przekracza 12 miesięcy. Natomiast zgodnie z definicją ustawową za osoby długotrwale bezrobotne należy uważać bezrobotnych, którzy w ciągu ostatnich

24 miesięcy przez okres minimum 12 miesięcy posiadali status osoby bezrobotnej. Dane te zaprezentowane są w poniższej tabeli nr 8. Na koniec 2014 roku w województwie opolskim takich osób było 23 583, co stanowiło 55,7% ogółu osób zewidencjonowanych w powiatowych urzędach pracy. Pomimo spadku liczby osób długotrwale bezrobotnych rośnie ich udział o 4,7 pp. w stosunku do ogółu liczby bezrobotnych co jest spowodowane większą aktywnością w poszukiwaniu pracy osób pozostających do 12 miesięcy w rejestrze. Największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w regionie namysłowskim (62,6%), a najmniejszy w strzeleckim (49,7%).

Tabela nr 8

Długotrwale bezrobotni wg powiatów – stan na dzień 31 grudnia 2014 roku.

<i>Powiaty</i>	<i>Długotrwale bezrobotni</i>	
	<i>w liczbach</i>	<i>w % do ogółu bezrobotnych</i>
OGÓŁEM	23 583	55,7
Brzeg	2 948	58,3
Głubczyce	1 706	62,5
Kędzierzyn - Koźle	2 410	58,8
Kluczbork	1 348	51,3
Krapkowice	1 244	53,2
Namysłów	1 444	62,6
Nysa	3 747	51,8
Olesno	1 042	50,9
Opole - powiat	2 500	55,2
Prudnik	2 013	62,2
Strzelce Opolskie	973	49,7
Opole- miasto	2 208	52,6

2.4.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności

Struktura bezrobotnych według zawodów od lat kształtuje się w podobny sposób. Do czołówki należą osoby wykonujące prace w zawodach:

- sprzedawca – 5 837 osób, czyli 13,8% ogółu bezrobotnych (w 2013 roku 9,4% ogółu),

- murarz – 1 903 osoby, tj. 4,5% ogółu (w 2013 roku 2,8% ogółu),
- robotnik gospodarczy – tj. 1 894 osoby, tj. 4,5% ogółu (w 2013 roku 3,5% ogółu),
- ślusarz – 1 782 osoby, tj. 4,2% ogółu (w 2013 roku 2,5% ogółu),
- robotnik budowlany – tj. 1 079 osób tj. 2,6% ogółu (w 2013 roku % ogółu),
- technik ekonomista – tj. 986 osób tj. 2,3% ogółu (w 2013 roku % ogółu),
- mechanik pojazdów samochodowych – tj. 925 osób tj. 2,2% ogółu (w 2013 roku % ogółu).

Zasygnalizować należy wzrost udziału w bezrobociu zawodu „sprzedawca”, czołowego pod względem liczebności. Charakterystyczny jest również fakt, iż spośród ogółu osób bezrobotnych aż 11 660 osób (27,5% wobec 15,3% w 2013 roku) nie posiada żadnego zawodu.

W ciągu całego 2014 roku zarejestrowało się 6 987 absolwentów co stanowi 10 % wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Wśród absolwentów najczęściej rejestrowali się również sprzedawcy (stanowiąc 4,8% wszystkich absolwentów), fryzjerzy (2,9%), mechanicy pojazdów samochodowych (2,6%), ekonomiści (1,9%), technicy ekonomiści (1,9%), Największy udział zarówno wśród nowych rejestracji absolwentów, jak i stanu na koniec roku, stanowili bezrobotni absolwenci nie posiadający żadnego zawodu, najczęściej po liceum ogólnokształcącym (napływ stanowił 31% natomiast stan 15%, przy jednoczesnym niewielkim zapotrzebowaniu na pracę dla osób bez zawodu, stanowiącym 1,1% wszystkich ofert pracy skierowanych dla ogółu bezrobotnych).

Warto ponownie poruszyć tutaj kwestię zawodu robotnika gospodarczego, który zajmuje czołowe miejsca w napływie, odpływie, ofertach zatrudnienia oraz pracach subsydiowanych. W całym 2014 roku wpłynęło 4 580 (11,8% ogółu) ofert pracy na robotnika gospodarczego, z czego 3 214 (70%) stanowiły oferty subsydiowane. Najwięcej ofert pracy (2 281) na stanowisko robotnika gospodarczego wpłynęło do Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie, stanowiąc 49,8 % wszystkich ofert pracy skierowanych do osób z tym zawodem. Stanowisko to ściśle koreluje z subsydiowanym zatrudnieniem, gdyż ponad 62,1% zarejestrowanych ofert pracy na stanowisko robotnika gospodarczego w PUP Nysa miało charakter subsydiowanego zatrudnienia. Ogółem z 4 580 ofert jakie zarejestrowano na stanowisko robotnika gospodarczego, 2 015 osób podjęło zatrudnienie subsydiowane w ramach robót publicznych na całe województwo, w tym 1 408 (70%) z powiatu nyskiego. Z kolei po robotach publicznych przez cały rok w województwie zarejestrowało się 1 614 osób, z czego 84,3% stanowiły nowe rejestracje w powiecie nyskim.

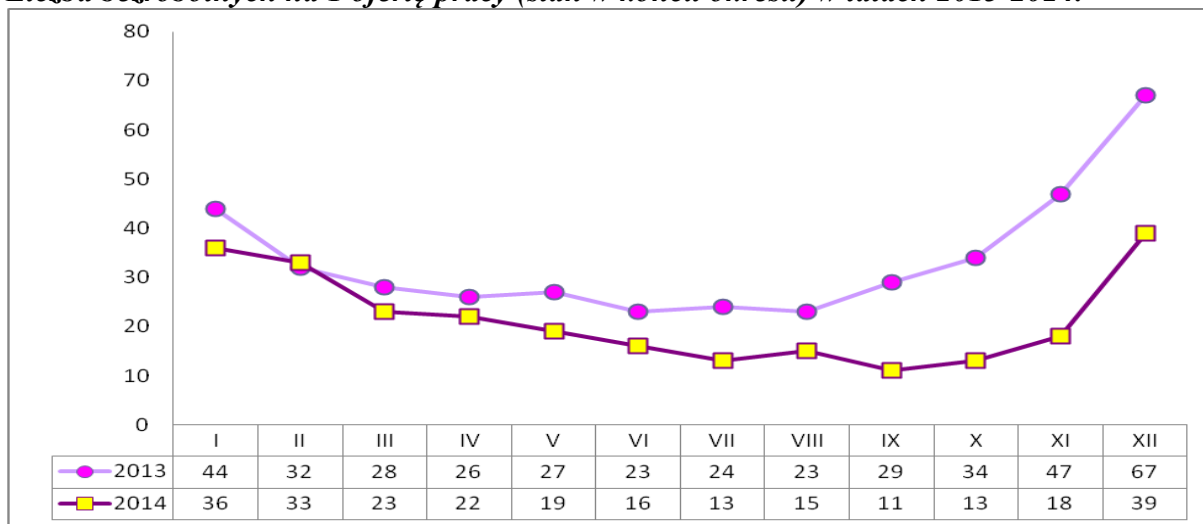
3. Oferty pracy

Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców, jak również dotowanie ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego zatrudnienia bezrobotnych w ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu to najistotniejsze czynniki gwarantujące poprawę sytuacji na rynku pracy i jednocześnie wskaźniki sytuacji gospodarczej i stopnia jej rozwoju. Należy przy tym zaznaczyć, iż według badania przeprowadzonego na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu "Diagnoza struktury ofert pracy w województwie opolskim", około 30% ofert pracy wpływa do powiatowych urzędów pracy. Reszta zamieszczona jest w mediach, więc dane tu zaprezentowane nie odzwierciedlają całości popytu na pracę w regionie.

Wykres nr 16 obrazuje liczbę osób bezrobotnych na koniec miesiąca przypadających na jedną ofertę pracy w poszczególnych miesiącach 2013 i 2014 roku. Najtrudniejsza sytuacja wystąpiła w styczniu i grudniu 2014 roku. Natomiast średnia liczba osób przypadających na 1 ofertę pracy w całym 2014 roku wynosi 22 i jest zdecydowanie korzystniejsza od średniej za 2013 rok, która wyniosła 34.

Wykres 16

Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu) w latach 2013-2014.

W ciągu całego 2014 roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęło ogółem 38 747 ofert pracy i było to o 9 370 ofert więcej niż w 2013 roku. Zgłoszone propozycje pracy w większości dotyczyły prac niesubsydiowanych, które stanowiły 67,2% ogółu zgłoszonych (w ubiegłym roku było to 63,8%). Z ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy 1 381 propozycji

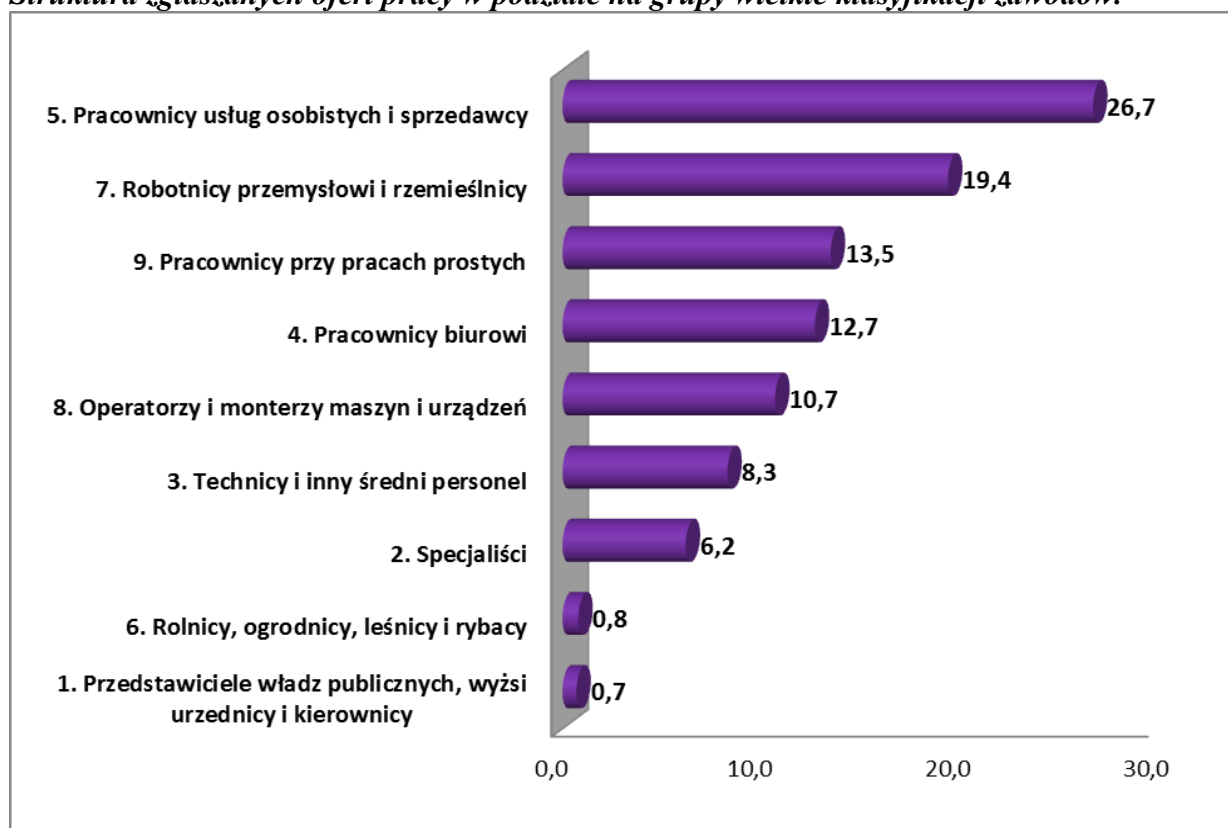
(3,6%) było adresowanych do osób niepełnosprawnych (spadek w stosunku do roku 2013 o 2,1 pp.) i tylko 121 do osób zarejestrowanych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (0,3%, spadek o 0,4 pp.), z czego 62 (51,2%) było subsydiowanych. Jednocześnie warto zauważyć, iż 18,7% wszystkich ofert pracy było proponowanych w formie staży (17,3% w 2013 roku), a 5,1% jako prace społecznie użyteczne (8,7% w 2013 roku.).

3.1. Oferty pracy wg zawodów

Wszystkie zgłoszone oferty³ pracy można zgrupować na poziomie grup wielkich, a ich struktura przedstawia się następująco:

Wykres nr 17

Struktura zgłaszanych ofert pracy w podziale na grupy wielkie klasyfikacji zawodów.

³ Uwaga: Podstawą obliczeń jest suma wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w poszczególnych miesiącach danego półrocza, skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które pracodawcy anulowali. Objasnienia do formularza MPiPS-01 załącznik 3.

Najwięcej ofert pracy pochodziło z branży przetwórstwa przemysłowego (20%), działalności w zakresie usług administrowania (17,3%) oraz handlu hurtowego i detalicznego (13,6%). Branże te silnie korelują z przedstawionymi powyżej ofertami pracy wg zawodu.

Jak wynika z prezentowanych danych, najczęściej pracodawcy zgłaszali do powiatowych urzędów pracy zapotrzebowanie na zatrudnienie pracowników usług osobistych i sprzedawców należących do branży handel hurtowy i detaliczny (spadek w porównaniu do 2013 roku o 2,7 punktu procentowego) oraz robotników przemysłowych i rzemieślników mieszczących się w branży przetwórstwa przemysłowego (wzrost w porównaniu do 2013 roku o 2,2 punkt procentowy). Jednocześnie nastąpił spadek procentowej wielkości ofert pracy dla osób bezrobotnych o najwyższych kwalifikacjach, tj. specjalistów (o 1,2 pp.), oraz pracowników przy pracach prostych (o 2,6 pp.), przy jednoczesnym wzroście udziału ofert dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 2,6 pp.) oraz pracowników biurowych (o 2,5 pp.). Z kolei w branży handel hurtowy i sprzedaż detaliczna 48% stanowiły oferty subsydiowane.

Analizując poszczególne zawody (w zgłoszonych do PUP ofertach) wysuwają się przodujące profesje, w których odnotowano najwyższą liczbę ofert pracy w ciągu 2014 roku. W kolejności malejącej przedstawia je tabela nr 9.

Tabela nr 9

Napływ ofert pracy wg zawodów w 2014 roku.

Nazwa zawodu	Liczba zgłoszonych ofert pracy
Robotnik gospodarczy	3 845
Sprzedawca	1 685
Technik prac biurowych	1 120
Robotnik budowlany	967
Magazynier	912
Kierowca samochodu ciężarowego	763

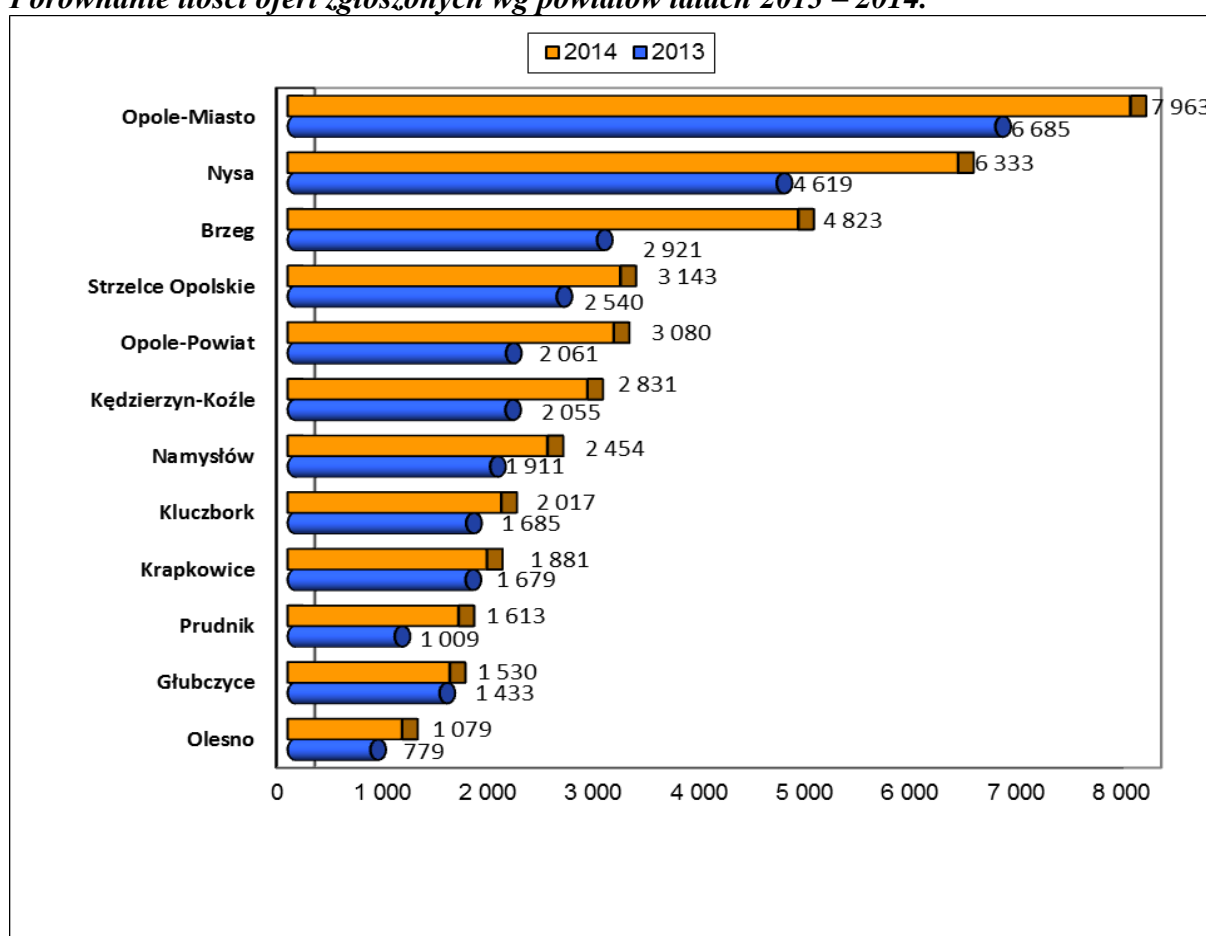
3.2. Oferty pracy według powiatów

W ciągu 2014 roku najwięcej ofert pracy zgłosili pracodawcy mający swoje siedziby w powiatach: opolskim grodzkim (7 963), nyskim (6 333) oraz brzeskim (4 823). Powiat nyski i brzeski charakteryzują się wysoką stopą bezrobocia, natomiast miasto Opole regularnie notuje niską stopę bezrobocia.

Liczbę zgłoszonych propozycji pracy według powiatowych urzędów pracy w latach 2013 i 2014 prezentuje poniższy wykres.

Wykres nr 18

Porównanie ilości ofert zgłoszonych wg powiatów latach 2013 – 2014.

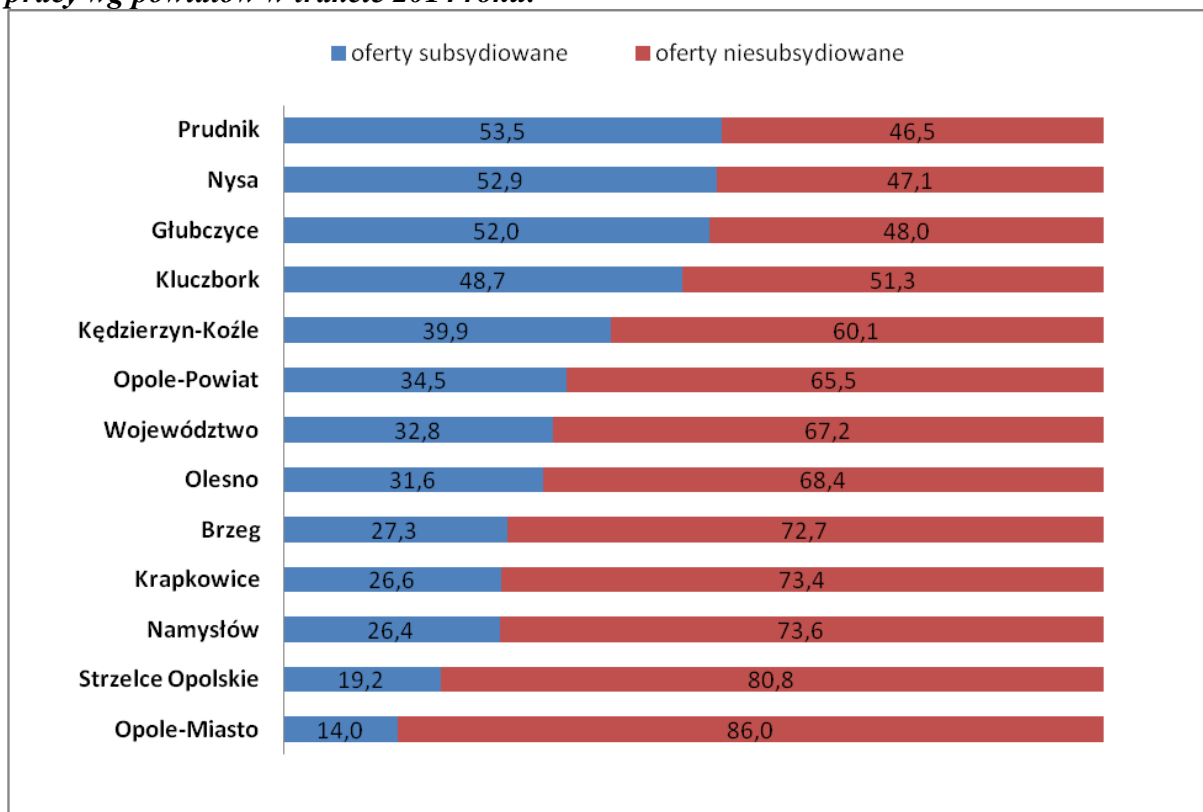

Jak można zauważyć w roku 2014 we wszystkich powiatach województwa opolskiego odnotowano większy napływ ofert pracy. Proporcjonalnie największy wzrost odnotowano w powiecie brzeskim (o 65%), natomiast najniższy wzrost odnotowano w powiecie głubczyckim (o 7%).

Interesujących spostrzeżeń dostarcza analiza udziału ofert subsydiowanych w ogólnej ilości propozycji zatrudnienia zgłoszonych do urzędów pracy.

Wykres nr 19

Udział ofert subsydiowanych w ogólnej liczbie ofert zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy wg powiatów w trakcie 2014 roku.

Zdecydowanie największy udział ofert subsydiowanych odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Prudniku: 53,5%. Drugim obszarem co do udziału ofert pracy o charakterze subsydiowanym jest powiat nyski 52,9%. Świadczy to poniekąd o statycznym charakterze obu tych lokalnych rynków pracy, które w nikłym stopniu potrafią generować nowe miejsca pracy bez wsparcia ze strony Funduszu Pracy i środków EFS. Wysokie udziały charakteryzowały również powiaty: głubczycki, kluczborski i kędzierzyńsko-kozielski.

Ostateczny wniosek, jaki można wysnuć na podstawie analizy ofert pracy brzmi następująco: kondycja ekonomiczna regionów Opolszczyzny jest zróżnicowana. W najlepszej sytuacji jest powiat opolski grodzki, gdzie występuje najniższa stopa bezrobocia oraz odnotowano najwięcej ofert pracy.

4. Poradnictwo zawodowe

Usługi poradnictwa zawodowego świadczone przez doradców zawodowych w urzędach pracy polegają na udzielaniu pomocy w wyborze lub zmianie zawodu, kierunków szkolenia i kształcenia zawodowego przy uwzględnieniu możliwości psychofizycznych jak i sytuacji życiowej jednostki, a także potrzeb rynku pracy. Przy obecnej sytuacji na rynku pracy pomoc taka ma szczególne znaczenie, gdyż odpowiedni wybór drogi zawodowej determinuje przyszłe szanse zaistnienia na nim. W 2014 roku z usług poradnictwa zawodowego skorzystało ogółem 11 898 osób (w roku 2013: 14 601, w roku 2012: 13 681 osób, w roku 2011: 10 403 osoby, w roku 2010: 14 073 osoby, w roku 2009: 12 568 osób, w roku 2008: 11 599 osób, w roku 2007: 16 728 osób a w 2006: 13 002 osoby), z czego 11 666 osób to bezrobotni zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy. W strukturze bezrobotnych korzystających z tej formy można wyodrębnić:

- mieszkańców wsi – 5 222 osoby,
- młodzież do 25 lat – 3 122 osoby,
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia – 2 480 osób,
- bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy – 3 776 osób,
- niepełnosprawnych – 753 osoby,
- cudzoziemców – 15 osób.

W ramach powyższych danych z grupowego poradnictwa skorzystało 3 479 osób (w roku 2013: 2 872, w roku 2012: 3 369, w roku 2011: 2 670, w roku 2010: 2 525, w roku 2009: 2 921, w roku 2008: 1 917, w roku 2007: 1 564, w 2006: 2 330 osób), w tym 3 331 bezrobotnych.

Ponadto w całym 2014 roku doradcy zawodowi udzielili informacji zawodowej 2 344 osobom (w 2013 roku: 4 423 osobom w 2012 roku: 3 921 osobom, w 2011 roku: 2 483 osobom, w 2010 roku: 3 314, w 2009 roku: 2 437, w 2008 roku: 2 434, w roku 2007: 3 369, w 2006: 3 519) w ramach spotkań indywidualnych oraz 3 172 osobom (w 2013 roku: 7 253 osobom w 2012 roku: 5 016, w 2011 roku: 3 342, w 2010 roku: 3 449, w 2009 roku: 3 302, w 2008 roku: 3 360, w roku 2007: 3 326, w 2006: 3 576) w formie spotkań grupowych.

Dodatkowo doradcy zawodowi zatrudnieni zarówno w powiatowych urzędach pracy jak i wojewódzkim urzędzie pracy objęli 78 osób badaniami testowymi w celu określenia preferencji zawodowych.

Z usługi poradnictwa zawodowego mogą korzystać zarówno osoby bezrobotne jak również pracodawcy. I tak w roku 2014 o pomoc przy doborze kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy zwróciło się 5 pracodawców, dla porównania w 2013 było ich 10. Pomoc ta polegała przede wszystkim na określeniu wymagań dotyczących stanowisk pracy, tak aby przy realizacji złożonej przez nich oferty pracy pośrednicy mogli kierować bezrobotnych z odpowiednimi kwalifikacjami i umiejętnościami do pracodawcy.

5. Szkolenia

W skali województwa w 2014 roku 2 353 osoby bezrobotne zostały skierowane na szkolenia organizowane przez powiatowe urzędy pracy (w 2013 roku 3 478 osób w 2012 roku 3 042 osoby, w 2011 roku 2 518 osób, w 2010 roku 6 807 osób, w 2009 roku 6 433 osoby). Ponad 64% (1 520) osób z grona bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia (2 363), podjęło pracę w trakcie trwania kursu lub po jego ukończeniu, co świadczyć może o wysokim poziomie efektywności szkoleń. Należy zauważyć, że osoba aktywna w podnoszeniu kwalifikacji, posiadająca szereg umiejętności potwierdzonych certyfikatami, bez wątpienia podnosi swoją atrakcyjność w oczach pracodawców.

Do najczęściej wybieranych w 2014 roku przez bezrobotnych i osoby poszukujące pracy obszarów szkoleń zaliczyć należy:

- usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy) – 286 osób (12,1%),
- architektura i budownictwo – 187 osób (7,9%),
- pozostałe usługi – 62 osoby (2,6%),
- rozwój osobowościowy i kariery zawodowej – 83 osoby (3,5%),
- górnictwo i przetwórstwo przemysłowe – 68 osób (2,9%),
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 67 osób (2,8%),
- inne obszary szkoleń 1 270 osób (53,7%).

Podane powyżej liczby określają wielkość grupy osób bezrobotnych i poszukujących pracy, które ukończyły szkolenia.

6. Staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy

W analizowanym okresie 7 115 osób (w 2013 roku: 5 487 osób, w 2012 roku: 5 529 osób, 2011 roku: 4 049 osób, w 2010 roku: 9 568 osób) rozpoczęło program staży, z czego 5 877 osób ukończyło go. Efektywność zatrudnieniowa tej formy aktywizacji zawodowej w 2014 roku osiągnęła wskaźnik 79,3%.

Do najczęściej wybieranych obszarów zawodowych, w ramach których osoby bezrobotne odbywały staże, zaliczyć można:

- prace sekretarskie i biurowe – 1 011 osób,
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami – 427 osób,
- opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi) – 156 osób,
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 164 osoby,
- usługi fryzjerskie i kosmetyczne – 103 osoby,
- usługi gastronomiczne – 148 osób,
- architektura i budownictwo – 124 osoby,
- pozostałe usługi – 422 osoby,
- inne obszary zawodowe – 2 711 osób,
- usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja – 100 osób.

Największą efektywnością zatrudnieniową (odnośnie do programu ukończonego przez co najmniej 50 osób) cechowały się staże z zakresu usług: stolarskich (92%), fryzjerskich i kosmetycznych (90%) sprzedaży, marketingu, public relations, handlu nieruchomościami (88%), hotelarskich, turystyki i rekreacji, gastronomicznej (po 86%), rachunkowości, księgowości, bankowości, ubezpieczeń, analiz inwestycyjnych, architektury i budownictwa (po 84%). Wysoce efektywne okazały się również staże w zakresie języków obcych, weterynarii, ochrony środowiska oraz usług transportowych (efektywność w granicach 90-100%).

7. Kluby pracy

Klub pracy jest programem, którego głównym celem jest zwiększenie aktywności i skuteczności bezrobotnych w samodzielnym poszukiwaniu pracy. Cel ten jest osiąganym przez równoczesną intensywną pracę lidera klubu i uczestnika programu. Klub pracy oferuje bezrobotnym i poszukującym pracy naukę praktycznych umiejętności, niezbędnych przy poszukiwaniu zatrudnienia lub wręcz uruchomienia procesu aktywizacji zawodowej. Zajęcia w klubie prowadzi lider klubu w oparciu o treści zawarte w specjalnie do tego opracowanych podręcznikach.

Realizując program klubu pracy lider pełni jednocześnie kilka ról:

- animatora i inspiratora – kreującego odpowiednią atmosferę w klubie, posiadającego wizję pomyślnej przyszłości dla każdego uczestnika klubu,
- doradcy – reagującego na ludzkie uczucia, oferującego wzmocnienie, wzbudzającego zaufanie,
- nauczyciela – przekazującego wiedzę i umiejętności.

Urzędy pracy Opolszczyzny w 2014 roku objęły usługami szkoleniowymi w ramach klubów pracy 277 osób.

Po nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia zostało zlikwidowane stanowisko Lidera Klubu Pracy w powiatowych urzędach pracy. Konsekwencją tych działań jest połączenie informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy w usługę poradnictwa zawodowego.

8. Wydatki Funduszu Pracy

Wydatki Funduszu Pracy w 2014 roku wyniosły ogółem 184 275,8 tys. złotych i spadły w porównaniu z rokiem 2013 o 1 708,2 tys. zł. Jest to spadek sięgający 1% środków z 2013 roku. Warto tu zauważyć iż 2014 rok był pierwszym rokiem spadku wielkości środków przeznaczonych na zasiłki dla bezrobotnych, co może być spowodowane powolną stabilizacją sytuacji po stronie popytu na pracę.

Rok 2014 charakteryzował się wzrostem kwoty wydatkowanej na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu do kwoty 99 230,7 tys. zł. było kwotą wyższą o 14 629,8 tys. zł. (17%) w porównaniu z 2013 rokiem. Po raz pierwszy również wydatki na aktywne formy przeważały nad pasywnymi wydatkami. Zauważenia wymaga znaczny wzrost wydatków na

refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (o 75%), jak również wzrost w przypadku szkoleń oraz stypendium stażowego, przy jednoczesnym spadku wydatkowanych środków na prace społecznie użyteczne bądź na prace interwencyjne.

Tabela nr 10

Wydatki Funduszu Pracy w latach 2013 – 2014.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2013 rok</i>	<i>2014 rok</i>	<i>Przyrost lub spadek w 2014 roku w stosunku do roku 2013</i>
Wydatki ogółem w tys. zł*	185 984,0	184 275,8	-1 708,2
w tym:			
Zasiłki dla bezrobotnych*	89 156,9	74 219,8	-14 937,1
Aktywne formy/ Programy przeciwdziałania bezrobociu** ogółem	84 600,9	99 230,7	14 629,8
w tym m.in.**:			
– szkolenia	4 704,4	6 923,4	2 219,0
– prace interwencyjne	2 283,4	2 245,6	-37,8
– dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	19 101,9	20 710,7	1 608,8
– prace społecznie użyteczne	1 052,8	884,7	-168,1
– roboty publiczne	8 845,0	9 617,9	772,9
– wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy	8 160,2	14 302,4	6 142,2
– stypendia stażowe	34 877,7	41 120,4	6 242,7

*Źródło: MPiPS-02

** Źródło: Na podstawie informacji przekazanych przez powiatowe urzędy pracy do WUP Opole

II. DZIAŁANIA WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

1. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2013 r., nr 674 ze zm.) Wojewódzki Urząd Pracy w 2014 roku realizował zadania samorządu województwa m.in. w zakresie określania i koordynowania regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy poprzez m.in. przygotowanie i realizację regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia; programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego, opracowywanie analiz rynku pracy i badanie popytu na pracę, świadczenie usług EURES, organizowanie i koordynowanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, a także ich rozwijanie na terenie województwa.

Wśród najważniejszych działań na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia, podejmowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w 2014 roku wymienić należy:

- realizację, wspólnie z partnerami rynku pracy, Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia;
- podział posiadanych środków Funduszu Pracy z uwzględnieniem kierunków i priorytetów określonych w regionalnym planie działań na rzecz zatrudnienia, na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych;
- programy realizowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w oparciu o założenia Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe.

Realizowane i podejmowane przedsięwzięcia przedstawione są poniżej.

Z kolei po nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia samorząd województwa otrzymał następujące dodatkowe zadania:

- realizacja zadań związanych z KFS, w szczególności podział środków KFS pomiędzy powiatowe urzędy pracy, z uwzględnieniem priorytetów,
- badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia,

- inicjowanie i realizowanie badań i analiz wykorzystywanych w działaniach realizowanych przez urzędy pracy,
- inicjowanie programów regionalnych i ich realizowanie w porozumieniu z powiatowymi urzędami pracy,
- zlecenie działań aktywizacyjnych,
- współpraca ze szkołami wyższymi w zakresie wsparcia studentów, absolwentów i doktorantów szkół wyższych w wejściu na rynek pracy.

1.1. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2014 rok

RPD na 2014 rok miał swoje umocowanie prawne w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Analiza sytuacji na rynku pracy województwa, możliwości podmiotów współtworzących RPD oraz dostępności źródeł finansowania, pozwoliła wyodrębnić 5 wytycznych, definiujących obszary związane z rynkiem pracy i zatrudnieniem w regionie, gdzie intensyfikacja działań na rzecz poprawy sytuacji była najbardziej celowa:

- 1) Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia, poprawa wskaźnika aktywności zawodowej i zatrudnienia
- 2) Promocja i wspieranie przedsiębiorczości;
- 3) Wspieranie partnerstwa i współpracy na rynku pracy oraz podnoszenie jakości usług rynku pracy;
- 4) Edukacja ustawiczna;
- 5) Poprawa informacji o rynku pracy.

Podstawą opracowania dokumentu były zadania określone przez partnerów współuczestniczących w realizacji RPD na 2014 r., tj. Wojewódzki i Powiatowe Urzędy Pracy, Komenda Wojewódzka Ochotniczych Hufców Pracy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji, Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej UMWO, CTC Polska Sp. z o.o. i Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim. W styczniu 2014 roku przedłożyły one sprawozdania ze stopnia realizacji zadeklarowanych zadań, co pozwoliło określić skalę zaangażowanych środków i liczbę odbiorców wsparcia oraz efekty osiągnięte w ramach każdej z wytycznych.

Bez wątpienia największa intensyfikacja działań nastąpiła w obszarze bezrobocia. Tutaj poniesiono największe nakłady (ponad 118 mln zł) i tutaj zaktywizowano najwięcej osób (blisko 14 tys. w ramach działań urzędów pracy i 1,6 tys. w ramach działań podejmowanych przy realizacji Priorytetu VII PO KL). Taki wynik przełożył się na spadek wielkości bezrobocia o 9 275 osób oraz stopy bezrobocia o 2,3 pp.

Swoje bezpośrednie przełożenie na poprawę sytuacji na rynku pracy województwa miała również realizacja zadania związanego z promocją przedsiębiorczości. Pokazują to dane GUS, wg których na koniec 2014 roku w rejestrach REGON figurowało 100 077 podmiotów gospodarczych i jest to o 39 więcej niż w tym samym momencie 2013 roku. Warto zwrócić uwagę, że również środki wydatkowane w ramach RPD 2014 wrosły wobec roku wcześniejszego i wyniosły ok. 61,8 mln zł, z czego największa pula została skierowana na przyznawanie środków finansowych osobom bezrobotnym na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej oraz stymulowanie powstawania nowych miejsc pracy. Ważnym elementem tego zadania była promocja postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży, prowadzona przede wszystkim przez OHP.

Za działaniami ukierunkowanymi w sposób bezpośredni na sytuację na rynku pracy szły zadania związane ze zwiększeniem partnerstwa oraz jakości usług rynku pracy. Element ten – poprzez wniesienie różnych doświadczeń, kapitałów i pól działania partnerów – powinien pozytywnie wpływać na jakość interwencji podejmowanej na rynku pracy. W roku 2013 mocny akcent zyskało partnerstwo ponadnarodowe, głównie dzięki projektom systemowym WUP. Śledząc wsteczne sprawozdania, można nawet mówić o utrwalaniu się pewnych partnerstw, zwłaszcza w ramach przedsięwzięć podejmowanych przez OHP, ROPS czy WUP i PUP. Kontynuowano także realizację partnerstw ponadnarodowych związanych z realizacją dwóch projektów systemowych przez WUP, sięgających w poszukiwaniu skuteczniejszych rozwiązań poza granice Polski, do Niemiec i Austrii. Z kolei działania ukierunkowane na rozwój jakości usług rynku pracy, zwłaszcza szkolenia kadr PSZ, nabrały nowego wymiaru w perspektywie istotnej zmiany ustawowej przewidywanej na rok 2014.

W czasach, gdy głośno mówi się o znaczeniu „uczenia się przez całe życie” i o zanikaniu tradycyjnego przywiązania do jednego zawodu i jednego zakładu pracy, dużego znaczenia nabiera organizacja systemu kształcenia ustawicznego. Działania w ramach RPD 2014 koncentrowały się głównie w dwóch nurtach: podnoszenia kwalifikacji kadry oświatowej oraz

wsparcia osób uczestniczących w kształceniu. Wśród tych grup wyróżniały się szkolenia dla kadr oświatowych, realizowane w ramach Priorytetu IX PO KL. Łącznie szacuje się, że na realizację tej wytycznej wydatkowano 21 mln zł.

Swoje miejsce w działaniach zmierzających do poprawy zatrudnienia w regionie zajęły też przedsięwzięcia ukierunkowane na poprawę wiedzy o rynku pracy i przepływu informacji o nim. Wiedza jest kluczem dla prowadzenia skutecznej polityki, zwłaszcza w wymiarze demograficznym, stwarzającym szereg rozwojowych wyzwań dla regionu. Wiedza jest również niezbędna osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w zakresie dostępu do oferty zatrudnienia i przekwalifikowania, dlatego tak istotne staje się zwiększanie ilości i jakości kanałów informacyjnych.

1.2. Działania wdrażające Europejski Fundusz Społeczny

Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w roku 2014 przede wszystkim wypełniał swoją rolę Instytucji Wdrażającej II-go stopnia w zakresie wdrażania priorytetów VI-IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Główne zadania to:

1. Dokonanie weryfikacji formalnej wniosków PO KL/ Informacje o wynikach oceny formalnej/ zarejestrowanie wniosku w KSI i nadanie niepowtarzalnego numeru identyfikacyjnego:

- W 2014 r. w ramach Priorytetów VI-IX PO KL dokonano oceny formalnej 684 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów systemowych i konkursowych,
- prowadzono rejestrację wniosków w Krajowym Systemie Informatycznym.

2. Zorganizowanie posiedzenia Komisji Oceny Projektów:

W 2014 r. ogłoszono łącznie 2 nabory na realizację projektów systemowych oraz 7 konkursów na realizację projektów w ramach Priorytetów VI-IX PO KL.

3. Opracowywanie Rocznych Planów Działań i instrukcji wykonawczych:

Współpraca z IP przy opracowywaniu założeń do Planów Działań w ramach Priorytetów VI-IX PO KL oraz przy opracowaniu ramowego harmonogramu ogłaszania konkursów/naborów projektów systemowych, w tym współpraca z beneficjentami systemowymi.

Przygotowano Instrukcje Wykonawcze, wersja 14 z dnia 10.06.2014 roku, zatwierdzone 16 czerwca 2014 r. Uchwałą nr 5173/2014 Zarządu Województwa Opolskiego w sprawie zmiany uchwały nr 1153/2007 z dnia 20 listopada 2007 r. w sprawie przyjęcia „*Instrukcji Wykonawczych Instytucji Wdrażającej (Instytucji Pośredniczącej II stopnia)*” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie opolskim.

2. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Realizacja zadań z zakresu pośrednictwa pracy za granicą w ramach umów międzyrządowych

W 2014 roku w ramach realizacji umowy zawartej pomiędzy rządem polskim i niemieckim w sprawie zatrudniania polskich studentów w Niemczech w okresie wakacji – przeprowadzono kolejny nabór studentów zainteresowanych podjęciem pracy w Niemczech w okresie wakacji. Zadania w zakresie w/w pośrednictwa ze strony polskiej – wykonywał Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu - jako koordynujący rekrutację na terenie całego kraju. Oferta wpłynęła do WUP bezpośrednio od partnera niemieckiego tj. z Federalnego Urzędu Pracy (ZAV) w Bonn i skierowana była dla studentów studiów dziennych, jak i uczniów szkół ponadgimnazjalnych o profilach zawodowych i technicznych, posiadających dobrą znajomość języka niemieckiego. Studenci i uczniowie w ramach w/w oferty mają możliwość podjęcia pracy w okresie wakacji przede wszystkim w gastronomii i hotelarstwie, przemyśle, ogrodnictwie i rolnictwie oraz branży sprzątania budynków.

Powyższą rekrutację WUP w Opolu prowadził we współpracy ze wszystkimi wojewódzkimi urzędami pracy na terenie Polski, do których przekazano przedmiotową ofertę pracy. Ponadto Wojewódzki Urząd Pracy wysłał informację na temat w/w oferty na wszystkie polskie uczelnie, do wszystkich szkół ponadgimnazjalnych z wyłączeniem liceów ogólnokształcących oraz do powiatowych urzędów pracy na terenie województwa opolskiego. Dodatkowo przez cały czas trwania naboru ukazywała się informacja o prowadzonej

rekrutacji na stronach internetowych wszystkich Wojewódzkich Urzędów Pracy oraz w prasie lokalnej.

W ramach zakończonego naboru studentów zainteresowanych podjęciem pracy w Niemczech na okres wakacji – lato 2014 - Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu - jako koordynujący rekrutację na terenie całego kraju, przekazał do partnera niemieckiego łącznie **111** kompletów podań studentów zainteresowanych w/w zatrudnieniem.

Realizacja zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE/EOG

TRANSFER ZASIŁKÓW DLA BEZROBOTNYCH

1) Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do kraju UE/EOG

W analizowanym okresie do WUP wpłynęło 12 wniosków osób bezrobotnych z prawem do zasiłku nabytego w Polsce udających się do innego państwa UE w celu poszukiwania pracy o wydanie zgody na transfer zasiłku dla bezrobotnych na okres do 3 miesięcy.

Pozytywnie rozpatrzono wszystkie wnioski i wydano 12 dokumentów uprawniających do transferu zasiłku nabytego w Polsce dla bezrobotnych udających się do innego państwa UE/EOG w celu poszukiwania pracy, w tym:

- 9 dokumentów PD U2 - dla osób bezrobotnych, udających się w celu poszukiwania pracy na terenie Niemiec;
- 2 dokumenty PD U2 - dla osób bezrobotnych, udających się w celu poszukiwania pracy na terenie Wielkiej Brytanii,
- 1 dokument PD U2 - dla osoby bezrobotnej, udającej się w celu poszukiwania pracy na terenie Czech.

W okresie sprawozdawczym do WUP wpłynęły 2 wnioski osób bezrobotnych o przedłużenie okresu transferowanego zasiłku dla bezrobotnych. Wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie i wydano:

- 2 dokumenty SED U015 „Informacja o przedłużeniu transferu” - dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy na terenie Niemiec.

2) Transfer zasiłku dla bezrobotnych z kraju UE/EOG do Polski

W 2014 roku do WUP wpłynęło **478** dokumentów wydanych przez instytucje właściwe państw UE/EOG (dokumentów PD U2/ dokumentów SED U008) dla osób bezrobotnych, które przybyły do Polski w celu poszukiwania pracy i dokonały zarejestrowania się jako osoby poszukujące pracy z transferem zasiłku z innego państwa UE/EOG w powiatowych urzędach pracy na terenie województwa opolskiego.

W analizowanym okresie instytucje właściwe państw UE/EOG potwierdziły na dokumentach PD U2/ SED U008 uprawnienia do transferu zasiłku dla bezrobotnych z innego państwa UE/EOG **461 osób**, w tym:

- 266 osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Holandii,
- 157 osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Niemczech,
- 17 osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Irlandii,
- 8 osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Norwegii,
- 5 osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Austrii,
- 2 osoby zarejestrowanych jako poszukujące pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Danii,
- 1 osoba zarejestrowana jako poszukująca pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Islandii,
- 1 osoba zarejestrowana jako poszukująca pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Szwajcarii,
- 1 osoba zarejestrowana jako poszukująca pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Belgii,
- 1 osoba zarejestrowana jako poszukująca pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Hiszpanii,
- 1 osoba zarejestrowana jako poszukująca pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Wielkiej Brytanii,
- 1 osoba zarejestrowana jako poszukująca pracy z transferem zasiłku dla bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Francji.

W analizowanym okresie instytucje właściwe państw UE nie potwierdziły uprawnień do transferu zasiłku dla **17** bezrobotnych, które zarejestrowały się jako osoby poszukujące pracy z transferem zasiłku z innego państwa UE w powiatowych urzędach pracy na terenie województwa opolskiego, w tym:

- 9 osobom nie potwierdziła uprawnień do transferu zasiłku instytucja niemiecka,
- 4 osobom nie potwierdziła uprawnień do transferu zasiłku instytucja holenderska,
- 3 osobom nie potwierdziła uprawnień do transferu zasiłku instytucja austriacka,
- 1 osobie nie potwierdziła uprawnień do transferu zasiłku instytucja irlandzka.

3) Wnioski o wydanie dokumentów dotyczących członków rodziny, którzy muszą być uwzględnieni przy naliczaniu świadczeń dla bezrobotnych – Dokumenty SED U006.

W okresie od 1 stycznia 2014r. do 31 grudnia 2014r. do WUP wpłynęły 2 wnioski (Dokumenty SED U005) o wydanie Dokumentów SED U006 dotyczących potwierdzenia członków rodziny posiadających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy muszą być uwzględnieni przy naliczaniu świadczeń dla bezrobotnych – dla osób ubiegających się o świadczenia z tytułu bezrobocia w innym państwie UE/EOG, w tym:

- 1 dokument SED U005 - wystawiony przez instytucję austriacką,
- 1 dokument SED U005 - wystawiony przez instytucję hiszpańską.

W analizowanym okresie nie wydano dokumentów SED U006 potwierdzających członków rodziny, którzy muszą być uwzględnieni przy naliczaniu świadczeń dla bezrobotnych, z uwagi na nieuzupełnienie wymaganej dokumentacji.

UDZIELANIE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU BEZROBOCIA

1) Wnioski o wydanie zaświadczeń dotyczących okresów zaliczanych przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych.

W okresie od 1 stycznia 2014r. do 31 grudnia 2014r. do WUP wpłynęły **363** wnioski o wydanie odpowiednich dokumentów dotyczących potwierdzenia okresów przebytych na terytorium Polski podlegających zaliczaniu przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych –

dla osób ubiegających się o świadczenia z tytułu bezrobocia w innym państwie członkowskim UE/EOG.

Najwięcej wniosków wpłynęło o wydanie odpowiednich dokumentów celem przedłożenia w instytucji właściwej ds. bezrobocia na terytorium: Holandii (180 wniosków), Niemiec (133 wniosków), Austrii (27 wniosków), Irlandii (6 wniosków), Belgii (5 wniosków), Francji (4 wnioski), Hiszpanii (3 wnioski), Czech (2 wnioski) oraz po jednym wniosku do krajów takich jak: Dania, Słowacja i Wielka Brytania.

W analizowanym okresie wydano **350** dokumentów potwierdzających okresy przebyte w Polsce zaliczane przy przyznawaniu świadczeń z tytułu bezrobocia, w tym:

- Dokumentów PD U1 - 227
- Dokumentów SED U002 - 122
- Dokumentów SED U017 - 1.

W 2014 roku wystawiono **6** Dokumentów SED U004 „Informacji o wynagrodzeniu” dla osób ubiegających się o świadczenia z tytułu bezrobocia w innym państwie członkowskim UE/EOG, w tym:

- 4 dokumenty SED U004 - na wniosek instytucji niemieckiej;
- 1 dokument SED U004 - na wniosek instytucji hiszpańskiej;
- 1 dokument SED U004 - na wniosek instytucji belgijskiej.

2) Wnioski osób ubiegających się o przyznanie zasiłków dla bezrobotnych w Polsce na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:

W okresie od 1 stycznia 2014r. do 31 grudnia 2014r. do WUP wpłynęły **883** wnioski osób bezrobotnych o przyznanie zasiłku dla bezrobotnych w Polsce na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W analizowanym okresie WUP wystąpił w imieniu **831** osób do właściwych instytucji o wydanie odpowiednich dokumentów dotyczących okresów zaliczanych przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych, tj. , dokumentów SED U002 lub dokumentów SED U017, w tym najwięcej wystąpień odnotowano:

- do instytucji holenderskiej - 318
- do instytucji niemieckiej - 273
- do instytucji brytyjskiej - 89

- do instytucji austriackiej - 43
- do instytucji czeskiej - 20
- do instytucji irlandzkiej - 18
- do instytucji francuskiej - 15
- do instytucji belgijskiej - 12.

W okresie sprawozdawczym wydano **901** decyzji w sprawach osób bezrobotnych ubiegających się o prawo do zasiłku dla bezrobotnych w Polsce na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w tym:

- 405 decyzji o przyznaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
- 418 decyzji o odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, w tym:
 - 175 decyzji o odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych z uwagi na niespełnienie warunku „pracownika powracającego”;
 - 100 decyzji o odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych z uwagi na okres karencji nieprzysługiwania zasiłku 7 dni, 90 dni lub 180 dni;
 - 145 decyzji o odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych z uwagi na brak udokumentowania wymaganych 365 dni uprawniających do zasiłku;
- 78 innych decyzji głównie o umorzeniu postępowania z powodu braku zastosowania przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub wycofania wniosku przez osoby składające wnioski.

Wdrażanie systemu EURES w województwie opolskim

W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. w ramach sieci EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia) w województwie opolskim przyjęto do realizacji **585** zagranicznych ofert pracy, z czego najwięcej ofert pochodziło z: Niemiec (301), Austrii (52), Czech (47), Wielkiej Brytanii (31), Belgii (23), Holandii (23), Finlandii (22), Norwegii (22).

Przyjęło również **1** ofertę pracy od pracodawcy polskiego zainteresowanego zatrudnieniem obywateli z wybranych krajów UE/EOG. Oferta została wysłana do doradców EURES z Czech, Słowacji, Węgier i Bułgarii.

Ponadto kadra EURES WUP w Opolu w 2014 r. udzieliła **4 637** osobom bezrobotnym i poszukującym pracy - informacji w ramach kontaktów indywidualnych, z tego **81** dotyczyło poszukiwania pracy w regionach przygranicznych. Na przestrzeni 2014 r. udzielono **84** pracodawcom informacji o usługach sieci EURES.

W roku 2014 kadra EURES brała udział w **14** targach pracy na terenie województwa opolskiego, **3** międzynarodowych targach pracy w kraju w **2** Międzynarodowych Targach Pracy na terenie Republiki Czeskiej. W roku 2014 kadra EURES organizowała, prowadziła i brała udział w warsztatach, szkoleniach, seminariach, konferencjach i spotkaniach informacyjnych.

Udział województwa opolskiego w Partnerstwie Transgranicznych EURES T „Beskydy”.
realizacja zadań o charakterze przygranicznym.

Partnerstwo EURES T „Beskydy” obejmuje 24 powiaty i okręgi w trzech krajach: Polsce, Czechach i Słowacji. W 2008 r. Komisja Europejska wyraziła zgodę na powstanie pierwszego partnerstwa w Polsce.

W związku z realizacją zadań o charakterze przygranicznym oraz członkostwem w partnerstwie dyrekcja i pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu w 2014 r. wzięli udział w **17** wydarzeniach, które odbyły się na terenie województwa opolskiego oraz terenie przygranicznym.

Realizacja zadań z zakresu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy dot. agencji zatrudnienia

W okresie sprawozdawczym Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu wpisał **44** podmioty w tym 3 przeniesione z innych województw. Wyżej wymienionym podmiotom wydano ogółem **44** certyfikaty o dokonaniu wpisu podmiotu do rejestru, uprawniający do świadczenia usług w zakresie:

- pośrednictwa pracy
- doradztwa personalnego
- poradnictwa zawodowego
- pracy tymczasowej.

W okresie sprawozdawczym wydano **28** decyzji o wykreśleniu agencji zatrudnienia z rejestru.

W przedmiotowym okresie przeprowadzono kontrolę **10** agencji zatrudnienia z zakresu spełniania przez przedsiębiorcę warunków wymaganych do wykonywania działalności z zakresu agencji zatrudnienia.

Wg stanu na dzień 31.12.2014 r. w województwie opolskim działało **225** podmiotów posiadających wpis do rejestru agencji zatrudnienia, o 13 więcej niż w roku poprzednim.

Organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej

Doradcy zawodowi z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej prowadzili zajęcia w ramach poradnictwa zawodowego (zarówno grupowego jak i indywidualnego) z osobami bezrobotnymi oraz poszukującymi pracy. Łącznie z usług poradnictwa zawodowego skorzystało 387 osób bezrobotnych lub poszukujących pracy, w tym 156 osób objętych zostało poradnictwem indywidualnym, a 231 osób brało udział w poradach grupowych. Z indywidualnej informacji zawodowej nie skorzystała żadna osoba, a z grupowej informacji zawodowej 66 osób. Tematyka zajęć grupowych dotyczyła: rozmowy kwalifikacyjnej, pisania dokumentów aplikacyjnych oraz technik aktywnego poszukiwania pracy.

Doradcy zawodowi CiPKZ przeprowadzili 13 testów psychologicznych KZZ.

Ponadto w Centrum w 2014 roku 7 osób realizowało indywidualne praktyki studenckie.

Zgodnie z Rozporządzeniem MPiPS z dnia 14 września 2010r. w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy doradcy zawodowi oraz liderzy klubów pracy z powiatowych urzędów pracy oraz CiPKZ opracowali od początku ponad 20 scenariuszy warsztatów w ramach banku programów. Są one udostępnione na stronie www.wup.opole.pl/ciz po wcześniejszym zalogowaniu.

Od instytucji szkoleniowych ubiegających się o środki publiczne, takie jak Fundusz Pracy, PFRON, fundusze pomocowe Unii Europejskiej, wymagany jest wpis do rejestru instytucji szkoleniowych. Wojewódzki Urząd Pracy prowadzi rejestr instytucji szkoleniowych dla województwa opolskiego. Na początku każdego roku kalendarzowego CiPKZ przeprowadza aktualizację wpisów wszystkich instytucji na podstawie wniosków aktualizacyjnych. W 2014 roku wprowadzono do systemu 61 nowych instytucji. Na koniec 2014 roku w rejestrze instytucji szkoleniowych wpisanych było 266 podmiotów z terenu Opolszczyzny.

W roku 2014 CiIPKZ prowadziło współpracę:

- ze szkołami i poradniami psychologiczno – pedagogicznymi w celu upowszechniania preorientacji zawodowej wśród młodzieży – Centrum prowadziło zajęcia dla młodzieży gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej. Ich celem było zapoznanie uczniów ze światem zawodów. Doradcy przeprowadzili 2 spotkania dla 16 uczniów gimnazjów pn. „Dzień filmowy” (filmy zawodoznawcze przedstawiające specyfikę pracy w około 100 zawodach oraz ścieżkę edukacyjną i możliwości zatrudnienia);
- ze szkołami wyższymi – doradcy zawodowi w marcu prowadzili spotkania ze studentkami kosmologii Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej w Opolu dot. rozmowy kwalifikacyjnej, przygotowania dokumentów aplikacyjnych w formie warsztatów (2 grupy, 44 osoby);
- współpraca z powiatowymi urzędami pracy w ramach projektu „Wsparcie kompetencji na starcie” zarówno przy rekrutacji do projektu, jak i przy opracowywaniu metodologii współpracy z pracodawcami, w celu tworzenia zawodów kluczowych dla regionu.

Doradcy zawodowi CiIPKZ realizowali dwa cykle szkoleń w ramach projektu „PO KLucz do biznesu 2”. Zajęcia odbywały się na terenie całego województwa w siedzibach powiatowych urzędów pracy. Zrealizowano pięciodniowe szkolenia modułowe (Trening motywacyjny, Komunikacja i asertywność w biznesie, Marketing w małej firmie oraz Biznesplan), jak również pojedyncze warsztaty ze wskazanych tematów.

WUP w Opolu został włączony do Systemu Zielona Linia w 2012r., realizowanego w ramach projektu „Zielona Linia. Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia” i współfinansowanego przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Zielona Linia jest to źródło informacji o ofertach pracy (w Polsce jak i za granicą), szkoleniach, usługach urzędów pracy oraz o innych zagadnieniach z zakresu rynku pracy. Druga strona działalności Zielonej Linii to ułatwianie pracodawcom poszukiwania pracowników. W CiIPKZ Zielona Linia działa od maja 2012 r., zadania konsultanta zostały powierzone doradcy zawodowemu, który od poniedziałku do piątku jest do dyspozycji klientów.

Dodatkowo w okresie 01.03.2013 r. do 31.12.2014 r. w wydziale CiIPKZ realizowany jest projekt systemowy z komponentem ponadnarodowym pn. „Wsparcie kompetencji na starcie”, współfinansowany ze środków EFS.

3. Działalność badawcza rynku pracy

Prowadzona w roku 2014 działalność badawcza odbywała się na sześciu płaszczyznach realizacji. W ramach projektu systemowego „Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy III”, zakończono realizację:

- ◆ II i III etapu Cyklicznego badania popytu na pracę, które miało na celu diagnozę popytu na pracę w województwie opolskim oraz określenie preferencji zatrudnieniowych opolskich przedsiębiorców.

Główne ustalenia cyklicznego badania popytu na pracę w ramach projektu:

- w okresie sierpień-październik 2014 roku, nowych pracowników planowało zatrudnić 14,3% firm, zaś w ciągu półrocza 16,3% przedsiębiorstw;
- pracodawcy zamierzali zatrudnić przede wszystkim: pakowaczy, magazynierów, ogrodników, spawaczy oraz sprzedawców;
- 73% pracodawców najbardziej ceni u potencjalnych pracowników doświadczenie oraz praktyczne umiejętności, 35% oczekuje od pracowników posiadania prawa jazdy a 32% specjalistycznej wiedzy.

- ◆ Diagnozy struktury ofert pracy mającej na celu ustalenie ilości ofert pracy spośród całkowitego popytu na pracę zgłaszanych do publicznego pośrednictwa oraz ustalenie profili ofert zatrudnienia znajdujących się w publicznym i niepublicznym pośrednictwie pracy (media).

Główne ustalenia badania:

- tylko 29% ofert pracy trafia do powiatowych urzędów pracy, pozostała część znajduje się w mediach. Najbardziej popularnymi portalami internetowymi są: jobrapido.com (34%), pracuj.pl 15% oraz gazetapraca.pl 11%;
- najczęściej pracodawcy zgłaszali popyt w zawodach: specjaliści, technicy, pracownicy usług i sprzedawcy oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy;
- branże w których jest rejestrowany największy popyt zarówno w PUP jak i w mediach to: produkcja oraz handel detaliczny i hurtowy;
- największa ilość ofert pracy rejestrowana jest w Opolu.

- ◆ Diagnozy współpracy Ośrodków Pomocy Społecznej z Powiatowymi Urzędami Pracy w województwie opolskim określającej czy występuje, a jeżeli tak, to czego dotyczy

i na jakich zasadach ma miejsce współpraca między instytucjami publicznych służb zatrudnienia.

Główne ustalenia badania:

- współpraca pomiędzy PUP a OPS koncentruje się na przede wszystkim na wymianie informacji. Przepływ informacji uległ poprawie od momentu wprowadzenia platformy SEPI;
 - najczęstszą formą na którą kierują powiatowe urzędy pracy do ośrodków pomocy społecznej są kontrakty socjalne i indywidualne programy zatrudnienia socjalnego;
 - zjawisko dublowania się pomocy powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy nie występuje;
 - badane podmioty zgodnie stwierdziły, iż aktywizacja zawodowa powinna być wyłącznie obowiązkiem powiatowego urzędu pracy, a ośrodek pomocy społecznej powinien skupić się na pracy socjalnej;
 - urzędnicy postulują stworzenie wspólnej platformy urzędowego gromadzenia danych o beneficjentach, gdzie pracownik powiatowego urzędu pracy powinien mieć wgląd w dane zebrane przez ośrodek pomocy społecznej, zakład ubezpieczeń społecznych lub inne podmioty;
 - pracownicy postulują również o możliwość prowadzenia cyklicznych spotkań kluczowych pracowników obu instytucji w celu wypracowania planu i zakresu współpracy na kolejne miesiące;
 - jako dobrą praktykę wskazano wspólną realizację projektów systemowych oraz korzystanie z wiedzy pracowników naukowych specjalizujących się w kwestii aktywizacji zawodowej i pomocy społecznej;
 - uczestnicy zgodnie zatwierdzili, że warunkiem rozwoju dalszej współpracy jest zaangażowanie w nią większej ilości podmiotów integracji społecznej.
- ◆ Badania skuteczności dotacji na podjęcie działalności gospodarczej mającego na celu ustalenie jaka jest rzeczywista efektywność tego instrumentu aktywnej polityki rynku pracy.

Główne ustalenia badania:

- odsetek firm, które w chwili badania prowadziły swoją działalność zależy od roku otrzymania przez nie dotacji. Obecnie prowadzi taką działalność 45% przedsiębiorstw z 2009r., 59,2% firm z 2010r., 60% z 2012r. i 96,2% z 2013 r.

- ◆ Badania skuteczności refundacji na tworzenie nowych miejsc pracy w województwie opolskim, którego wyniki ustaliły rzeczywistą efektywność instrumentu aktywnej polityki rynku pracy, jakimi są refundacje adresowane do przedsiębiorców korzystających ze wsparcia PUP.

Główne ustalenia badania:

- efektywność zatrudnieniowa waha się w przedziale 47,8% (w odniesieniu do roku 2009) do 70% (w odniesieniu do roku 2012). Dla całej badanej populacji wynosi ona 60,1%;
- 61,6% respondentów (osób zatrudnionych w firmach, które otrzymały wsparcie) nadal pracuje w tej samej firmie;
- 32,1% badanych zmieniło zakład pracy i pracuje w innej firmie;
- 1,6% prowadzi działalność gospodarczą;
- 3,3% respondentów jest bezrobotnych, w tym: 1,7% jest zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a 1,6% nie jest zarejestrowanych;
- 1,2% otrzymało rentę lub odeszło na emeryturę;
- 0,2% pracuje za granicą.

W 2014 roku rozpoczęto także realizację Badania losów absolwentów województwa opolskiego, jednak wykonawca badania odstąpił od jego realizacji. W związku z tym zamiast tego projektu rozpoczęto realizację badania pt. Badanie aspiracji edukacyjnych i zawodowych studentów i uczniów ostatnich klas szkół zawodowych. Ma ono na celu ustalenie planów w wyżej wymienionych obszarach, a także diagnozę skłonności do migracji zarobkowych. Ponieważ badanie trwa do 20 marca 2015 roku, wyniki zostaną opublikowane po tym terminie.

Natomiast w ramach realizacji badań finansowanych ze środków Funduszu Pracy w roku 2014 wykonano badanie pn. Diagnoza bezrobotnej młodzieży w województwie opolskim, które stanowiło podstawę informacyjną dla wdrażanego rządowego programu Gwarancje dla młodzieży. CEL: ustalenie rzeczywistego położenia bezrobotnej młodzieży, wskazanie barier w poszukiwaniu pracy oraz określenie zainteresowania nowymi instrumentami wsparcia wprowadzonymi nowelizacją Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Cechy bezrobotnej młodzieży:

- 57% stanowią kobiety;
- ponad połowa (51%) posiada wykształcenie gimnazjalne, niższe lub zawodowe;

- 52% osób w wieku 18-24 lata nie posiada żadnych kwalifikacji;
- 55% osób nie ma doświadczenia zawodowego;
- przeciętny czas trwania bezrobocia to 8 miesięcy, a 44% osób w badanej grupie zostało uznanych za długotrwale bezrobotnych.

Struktura młodzieży:

- ✓ 83% młodzieży mieszka z rodzicami;
- ✓ 25% osób deklaruje wykonywanie pracy nierejestrowanej;
- ✓ 17% stanowią wykluczeni z rynku pracy - oznacza to bezrobotnych, którzy jednocześnie oczekują na pracę ponad 12 miesięcy i bezpośrednio lub pośrednio korzystają ze świadczeń socjalnych.

Preferencje młodzieży:

- ✓ 71% akceptuje pracę w oddaleniu, ale tylko w odległości do 25 kilometrów;
- ✓ minimalna stawka, za jaką młodzież podjęłaby zatrudnienie, to 1 590 zł netto miesięcznie.

4. Projekty własne w ramach PO KL

W 2014 roku Wojewódzki Urząd Pracy realizował cztery systemowe projekty własne:

Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy III: to projekt badawczy realizowany w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL w okresie marzec 2013 – czerwiec 2015 roku. Jego wartość wynosi 1 000 tys. zł, a problematyka objęła w 2014 roku sześć modułów badawczych: badanie ofert pracy w województwie opolskim, badanie „Powiatowe Urzędy Pracy i ich pracownicy w chwili zmiany ustawy”, badanie „Diagnoza współpracy powiatowych urzędów pracy z ośrodkami pomocy społecznej”, badań efektywności dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej i efektywności refundacji na utworzenie nowego stanowiska pracy, dwóch edycji cyklicznego badania popytu na pracę (WUP).

W ramach projektu Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy III współpracowano z firmą bit group z Austrii w zakresie adaptacji austriackiego modelu doradztwa zawodowego dla osób w wieku 50+. W efekcie współpracy zorganizowano 1 wizytę studyjną oraz 3 spotkania zespołu

eksperckiego ds. adaptacji modelu (efekt współpracy WUP i PUP) oraz wypracowano 1 model doradztwa zawodowego dla osób bezrobotnych w wieku 50+.

Kolejny systemowy projekt w ramach Poddziałania 6.1.1 realizowany przez WUP w okresie 01.03.2013 - 30.06.2015 o nazwie **„Wsparcie kompetencji na starcie”** opiewa na kwotę 7 279 581,92 zł. W ramach tego projektu i współpracy z Izbą Rzemieślniczą z Mannheim (Niemcy) osiągnięto rezultaty: ścieżkę w projekcie rozpoczęło 146 osób; szkolenie zawodowe ukończyły 184 osoby, szkolenie językowe - 184 osoby; na staże poszły 153 osoby; odbyły się 2 wizyty studyjne.

Istotnym elementem całościowej polityki w ramach wytycznej był realizowany przez WUP projekt systemowy **„Powrót do zatrudnienia”**, stanowiący jednocześnie element programu Specjalnej Strefy Demograficznej. Projekt opiewa na kwotę 20 mln zł i jest realizowany w okresie 01.04.2013 r. – 30.11.2015 r. Celem projektu jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia poprzez zdobycie nowych kwalifikacji i kompetencji oraz doświadczenia zawodowego niezbędnych do zatrudnienia w zawodzie opiekuna dziennego. Nie bez znaczenia jest także umożliwienie rodzicom dzieci do 3 roku życia zamieszkującym Opolszczyznę efektywnego pogodzenia życia rodzinnego z zawodowym. Dzięki realizacji projektu miasta i gminy Opolszczyzny będą mogły poszerzyć ofertę usług związanych z opieką nad dziećmi o nowe rozwiązania, ograniczając przy tym koszty związane z tworzeniem i utrzymaniem żłobków czy klubów dziecięcych.

W ramach realizacji projektu systemowego „Powrót do zatrudnienia” w 2014 roku:

- zrekrutowano 642 osoby w celu przeszkolenia w zawodzie opiekuna dziennego lub opiekuna w żłobku\klubie dziecięcym,
- w ramach działań rekrutacyjnych 475 osób skierowano na badania psychologiczne weryfikujące kandydatów pod kątem możliwości pracy z małymi dziećmi,
- 512 osób ukończyło szkolenia w zawodzie opiekun dzienny bądź opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym uzyskując odpowiedni certyfikat,

- 193 osoby uzyskały zatrudnienie w zawodzie opiekuna dziennego,
- 150 osób skierowano na staż w żłobku lub przedszkolu.

W 2014 roku podpisano kolejnych 17 porozumień z gminami o rozpoczęciu działań w zakresie tworzenia miejsc pracy dla opiekunów dziennych.

Dodatkowo w ramach realizacji projektu odbyło się 8 spotkań z pracodawcami w celu omówienia warunków współpracy przy zatrudnianiu opiekunów dziennych bądź kierowania na staż. W ramach działań promocyjnych ukazały się artykuły i ogłoszenia o projekcie w prasie regionalnej i lokalnej, wyemitowano cykl audycji radiowych związanych z realizacją projektu, nakręcono i wyemitowano w TVP Opole film popularyzujący zawód opiekuna dziennego.

W ramach projektu skierowano 117 osób na staże w żłobkach a 135 osób rozpoczęło już staż w przedszkolu.

PO KLucz do biznesu 2: projekt realizowany w ramach Działania 6.2 PO KL w okresie 01 luty 2012 roku – 31 maj 2015 rok przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu oraz powiatowe urzędy pracy w województwie opolskim.

Wartość projektu wynosi 56 921 tys. zł. Głównym celem projektu jest wzrost przedsiębiorczości w województwie opolskim oraz podniesienie aktywności zawodowej mieszkańców Opolszczyzny dzięki stworzeniu korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości poprzez umożliwienie chętnym osobom rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej, a także zastosowanie kompleksowych form wsparcia. Projekt adresowany jest do mieszkańców województwa opolskiego (1 216 osób), którzy w okresie 12 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu nie prowadzili działalności gospodarczej oraz co najmniej 3 miesiące przed przystąpieniem do projektu posiadali status osoby bezrobotnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy, a planują założenie firmy na terenie Opolszczyzny. Do etapu przyznania jednorazowej dotacji inwestycyjnej przystąpiło w 2014 roku 142 osoby, które złożyły *Wnioski o przyznanie jednorazowej dotacji inwestycyjnej*. Komisja Oceny Wniosków, składająca się z wyłonionych w drodze otwartego naboru ekspertów, zakwalifikowała do udziału w projekcie 110 osób.

W ramach wsparcia szkoleniowo-doradczego dla uczestników projektu przewidziano III etapy obejmujące:

- szkolenie e-learningowe,
- doradztwo finansowe,
- warsztaty szkoleniowe.

W ramach projektu wyłoniono firmę, której eksperci dokonali oceny Wniosków o przyznanie jednorazowej dotacji inwestycyjnej w kwocie 40 000,00 zł, następnie przyznano łącznie 104 dotacje. Uczestnicy również otrzymali możliwość ubiegania się o dodatkową pomoc w ramach podstawowego wsparcia pomostowego w postaci pomocy finansowej wypłacanej miesięcznie w kwocie nie większej niż 700,00 PLN przez okres pierwszych 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy na otrzymanie podstawowego wsparcia pomostowego.

III. PODSUMOWANIE

Na koniec analizowanego roku bezrobocie rejestrowane na Opolszczyźnie ukształtowało się na poziomie 42 361 osób, co stanowiło 11,9% ludności aktywnej zawodowo. Tym samym nastąpiły zmiany w porównaniu do roku wcześniejszego:

- spadek liczby bezrobotnych o 9 275 osób,
- spadek procentowy liczby bezrobotnych o 18 %,
- spadek stopy bezrobocia o 2,3 punktu procentowego.

Znaczny spadek wielkości rejestrowanego bezrobocia uwarunkowany był szeregiem czynników. Na tę sytuację bez wątpienia miał wpływ fakt zmniejszenia napływu do rejestrów powiatowych urzędów pracy (69 838 rejestracji to o 6 217 osób mniej niż w roku ubiegłym) oraz – przede wszystkim – zwiększenie odpływu do poziomu 76 194 wyrejestrowań (wzrost o 7 285 osób). Zwrócić też należy uwagę na zwiększenie środków Funduszu Pracy przekazanych samorządom powiatowym na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, które w roku 2014 były wyższe o 17% wobec roku wcześniejszego, co spowodowało ważne zjawiska na rynku pracy, wśród których wymienić należy:

- wzrost popytu subsydiowanego na pracę (o 2 075 ofert tj. 19%) oraz wzrost zatrudnienia subsydiowanego (o 674 osoby tj. 16,7%), co może sugerować iż pracodawcy są bardziej świadomi usług świadczonych przez powiatowe urzędy pracy, ale również podejmują decyzję o zwiększeniu zatrudnienia dzięki otrzymanym subsydiom z urzędu pracy;

Korzystnym zjawiskiem jest fakt spadku ilości osób rejestrujących się po raz pierwszy (o 1,4 pp.). Pozytywnym zjawiskiem jest również zmniejszony napływ osób rejestrujących się po aktywnych formach tj.: prace interwencyjne, staże, szkolenia. Tylko po robotach publicznych odnotowano zwiększony napływ osób bezrobotnych. Udział osób zwolnionych z przyczyn pracodawcy w ogólnej liczbie rejestracji osób poprzednio pracujących w roku 2014 spadł z poziomu 7,4% do 6,2%, a w kategorii płci bardziej dotknął kobiet, mimo iż w napływie bezrobotnych przeważali mężczyźni (najwięcej zgłoszeń zwolnień grupowych odnotowano w zdominowanej przez mężczyzn branży przetwórstwo przemysłowe).

Analizując gospodarkę finansową samorządów powiatowych oraz strukturę wyrejestrowań można zauważyć wzrost środków finansowych skierowanych tylko na aktywną pomoc. Spadek kwot przekazanych w formie zasiłków świadczy o mniejszej liczbie osób uprawnionych do pobierania świadczeń, a więc poprzednio pracujących. Jest to pozytywne zjawisko, które potwierdzają dane dotyczące spadku liczby bezrobotnych poprzednio pracujących. Z kolei w ramach aktywnej polityki przeciwdziałania bezrobociu środki finansowe zwiększono na szkolenia, dotacje, roboty publiczne, refundacje stanowisk pracy oraz stypendia stażowe. Zmniejszenie odnotowano tylko w pracach społecznie użytecznych i w pracach interwencyjnych. Na uwagę zasługują refundacje, na które zwiększono środki o 75% wobec roku 2013, przez co zwiększyła się o 52% liczba osób, która podjęła zatrudnienie w ramach utworzenia nowego stanowiska pracy. Jest to atrakcyjna forma wsparcia zorientowana na popytową stronę rynku pracy - pomimo tego, iż przedsiębiorcy muszą utrzymać zatrudnienie przez okres 24 miesięcy, decydują się na otrzymanie wsparcia finansowego w postaci refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia nowoutworzonego miejsca pracy.

Analiza bezrobocia w regionie zwraca uwagę na fakt, iż spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali województwa dotyczył wszystkich powiatów, będąc najwyższy w powiatach brzeskim oraz nyskim. Nadal problemem rynku pracy regionu jest jego nierównomierność: z jednej strony niepokojąco wysoki poziom stopy bezrobocia w powiecie prudnickim (18,0%), z drugiej bliski bezrobociu naturalnemu poziom w Opolu (6,0%).

Rozwojowi rynku pracy i poprawie sytuacji osób bezrobotnych z grup szczególnego ryzyka przysłużyły się z pewnością wdrażane do 2014 roku na Opolszczyźnie działania współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu

Operacyjnego Kapitał Ludzki. Kilka płaszczyzn oddziaływania (rynek pracy, przedsiębiorczość, edukacja, pomoc społeczna) w powiązaniu ze znaczącymi środkami finansowymi powinny pomóc regionowi w osiągnięciu zrównoważonego, dynamicznego rozwoju. Kolejna szansa to Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, który został zaakceptowany przez Komisję Europejską w dniu 18 grudnia 2014 r. Dokument określa najważniejsze dla rozwoju społeczno-gospodarczego województwa opolskiego obszary wsparcia, które będą współfinansowane z dwóch funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Całkowity budżet Programu wynosi blisko 944,97 mln euro.

Spadek bezrobocia miał wpływ na stan poszczególnych grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W porównaniu z grudniem 2013 r. zmniejszył się udział osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 0,1 pp.) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (o 1 pp.) do 25 roku życia (o 2,9 pp.). Zwiększył się natomiast udział osób: bez wykształcenia średniego (o 0,7 pp.), bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 3,1 pp.), niepełnosprawnych (o 1,1 pp.), wzrost bezrobocia odnotowano również wśród mieszkańców wsi (o 0,8 pp.). Sytuacja grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2014 roku (wobec roku 2013) przedstawiała się następująco:

- kobiety: liczba bezrobotnych - 4 771 osób, odsetek udziału w bezrobociu: + 0,2 pkt procentowe,
- mieszkańcy wsi: liczba bezrobotnych - 3 894 osoby, odsetek udziału w bezrobociu: + 0,8 pkt procentowego,
- osoby do 25 lat: liczba bezrobotnych - 2 886 osób, odsetek udziału w bezrobociu: - 2,9 pkt procentowego,
- długotrwale bezrobotni: liczba bezrobotnych + 2 742 osoby, odsetek udziału w bezrobociu: + 4,7 pkt procentowych,
- osoby powyżej 50 lat: liczba bezrobotnych - 1 187 osób, odsetek udziału w bezrobociu: + 3,1 pkt procentowego.

Analizując wskaźnik płynności rynku pracy w określonych grupach bezrobotnych najwyższy odnotowano wśród kobiet, gdzie wyniósł 58% (wskaźnik dla ogółu bezrobotnych – 56,5%), z kolei najniższy wskaźnik odnotowano wśród osób powyżej 50 roku życia: tylko 47,6%.

Innym negatywem regionalnego rynku pracy jest duży udział bezrobotnych nisko wykształconych, bez zawodu i bez doświadczenia zawodowego. Osoby takie, rozpatrując szansę znalezienia pracy, znajdują się na tzw. przegranej pozycji – poziom posiadanych kwalifikacji lub brak nie odpowiada zapotrzebowaniu pracodawców. Ponadto – jak wykazują badania np. BAEL – osoby takie charakteryzują się dużą biernością zawodową oraz skłonnością do częstszego korzystania ze świadczeń opieki społecznej i rynku pracy „na czarno”. Z drugiej jednak strony rosnące aspiracje edukacyjne społeczeństwa, wyrażone w obserwowanym od lat wzroście liczby studiujących, powodują nieunikniony wzrost udziału w bezrobociu osób z wykształceniem wyższym, których regionalna gospodarka nie potrafi „wchłonąć”.

W 2014 roku została również nowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia. Przede wszystkim zmiana dotyczyła osób młodych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Do tej pory byli to bezrobotni do 25 roku życia, po nowelizacji wiek ten został zwiększony do 30 lat. Jak wykazują statystyki, grupa do 30 roku życia jest liczniejsza niż pierwotnie zdefiniowana. Wachlarz usług, z jakich mogą skorzystać osoby młode, poszerzył się o nowe formy: bony stażowe, szkoleniowe, zatrudnieniowe oraz na zasiedlenie. Wsparcie jest również kierowane do osób powracających na rynek pracy po urodzeniu dziecka bądź sprawowaniu opieki nad osobą zależną i tutaj należy wyróżnić: grant na telepracę oraz świadczenie aktywizacyjne. Dla osób powyżej 50 roku życia proponuje się dofinansowanie do wynagrodzenia. Przełomem w walce z bezrobociem jest możliwość zlecenia usług aktywizacyjnych na zewnątrz. Między innymi w tym celu dokonano profilowania bezrobotnych i tak w zależności od przynależności do profilu I, II bądź III zastosowanie adekwatnych form wsparcia. Również osoby pracujące jak i sami pracodawcy mają możliwość przeszkolenia się w ramach środków pochodzących z Krajowego Funduszu Szkoleniowego będącego w dyspozycji powiatowych urzędów pracy. W 2015 roku zarówno szkolenia jak studia podyplomowe skierowane są dla osób powyżej 45 roku życia.

Oprócz wachlarza powyższych instrumentów skierowanych do młodzieży ruszył program rządowy pn. „Gwarancje dla młodzieży”, którym objęte zostaną wszystkie osoby w wieku 15-25. Młode, bezrobotne osoby będą mogły otrzymać wsparcie w formie stażu, szkolenia oraz innych form dokształcania się. W ramach programu pozostająca bez zatrudnienia młodzież otrzyma możliwość zdobycia niezbędnego do podjęcia pracy doświadczenia lub przekwalifikowania się zgodnie z oczekiwaniami pracodawców. Wsparcie dla młodzieży oferują urzędy pracy, ochotnicze hufce pracy, agencje zatrudnienia, a także projekty wyłonione w ramach centralnych i regionalnych konkursów.

Osoby bezrobotne do 29 roku życia będą miały możliwość otrzymania wsparcia w zakresie rozwoju przedsiębiorczości w formie pożyczek udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Program „Gwarancje dla młodzieży” adresowany jest do 4 grup:

- osób w wieku 15-17 lat, które przerwały naukę,
- osób w wieku 18-24 lata, które nie są zatrudnione, nie uczą się i nie doszkalają, w tym również osób wymagających szczególnego wsparcia,
- osób w wieku 18-25 lat zarejestrowanych jako bezrobotni, w tym również studentów zaocznych i wieczorowych,
- absolwentów szkół i uczelni pozostających bez pracy w okresie 48 miesięcy po ukończeniu edukacji oraz do bezrobotnych w wieku 18-29 lat w zakresie wsparcia przedsiębiorczości.

Warunkiem uzyskania wsparcia w ramach programu „Gwarancje dla młodzieży” będzie indywidualny plan działania, który zagwarantuje dobranie najskuteczniejszej formy wsparcia. W ciągu 4 miesięcy od zakończenia kształcenia formalnego lub utraty pracy młodemu bezrobotnemu zostanie przedstawiona propozycja stażu, szkolenia, dalszego kształcenia się, oferta pracy lub inna forma aktywizacji zawodowej.

Pracodawcy, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji ekonomicznej mieli możliwość skorzystania w 2014 roku ze wsparcia finansowego na wynagrodzenia pracowników zagrożonych zwolnieniem. Aby otrzymać pomoc, badano czy w okresie bazowym 12 miesięcy odnotowano spadek obrotów firmy o co najmniej 15% w ciągu 6 miesięcy. Dodatkowym warunkiem, który musiał spełnić Pracodawca był brak przesłanki do ogłoszenia upadłości oraz brak zalegania ze składkami w ZUS oraz na Fundusz Pracy. Pracownikowi objętemu przestojem ekonomicznym przysługuje od przedsiębiorcy częściowe zaspokojenie wynagrodzenia. Przez cały okres otrzymania pomocy finansowej pracodawca nie może zmniejszyć zatrudnienia. Przyjęte rozwiązania mają chronić miejsca pracy w okresie przechodzenia przez przedsiębiorcę przestoju ekonomicznego lub obniżenia wymiaru czasu pracy pracownikom z przyczyn nie dotyczących pracowników, jednak nie więcej niż do połowy wymiaru czasu pracy. W 2014 roku 5 firm z województwa opolskiego złożyło wnioski o pomoc finansową dla pracowników do Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Poprzez taką formę wsparcia 38 miejsc pracy zostało utrzymanych w dalszym zatrudnieniu. Branże które zostały objęte pomocą to m.in.: budowlana, rozwój terenów zieleni, piekarnictwo i drukarstwo.

Poprawa koniunktury w 2014 roku wpłynęła korzystnie na wzrost popytu na pracę wyrażony w większej ilości zapotrzebowania jakie zgłaszali pracodawcy do urzędów pracy. Należy pamiętać, że poza wynagrodzeniami pieniężnymi pracodawcy ponoszą koszty obciążeń podatkowych i paropodatkowych (składki na ubezpieczenie społeczne) związanych z pracą. Ostatnie lata wskazują na ciągły wzrost kosztów pracy pracodawców, co powoduje rotacje popytu i podaży na rynku pracy. Świadczy o tym wysoki udział napływu bezrobotnych poprzednio pracujących w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie oraz handlu hurtowym i detalicznym, przy jednoczesnym znacznym udziale ofert pracy wpływających do PUP z tych branż. Pracodawcy niestety coraz częściej decydują się na pogorszenie warunków umów zatrudnieniowych, jak również zastąpienie stałych pracowników generujących wysokie koszty mniej kosztownymi osobami zatrudnianymi w ramach tzw. „umów śmieciowych” czy też zlecaniem usług osobom samozatrudnionym.

O poziomie popytu na pracę poza płacami decyduje także stan koniunktury gospodarczej: popyt na pracę jest zależny od popytu zgłaszanego na rynku rzeczowym na produkty i usługi przedsiębiorstw. Analizując wskaźniki mikro- i makroekonomiczne można zauważyć ich ogromny wpływ na sytuację na rynku pracy. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych na koniec 2014 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2013 roku wyniósł 100,7 – co oznacza wzrost cen w województwie opolskim o 0,7 pp. Należy jednak zaznaczyć, iż dynamika wzrostu cen jest słabsza wobec ubiegłego roku. Odnotowano również wzrost sprzedaży detalicznej oraz spadek o 12% udziału rejestrujących się bezrobotnych poprzednio pracujących w sektorze handlu hurtowego i detalicznego. Również wzrost produkcji sprzedanej przemysłu spowodował zmniejszenie zwolnień w tej branży, a to z kolei spowodowało spadek ilości bezrobotnych poprzednio pracujących w sektorze przetwórstwa przemysłowego.

Nakłady inwestycyjne wzrosły w branżach: budownictwo o 9% i handel, naprawa pojazdów samochodowych (o 15%), największy wzrost jednak odnotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 90%). W głównej mierze nakłady inwestycyjne dotyczyły środków transportu. Jedyne spadki inwestycyjne zauważono w przemyśle. Ogólne wskaźniki koniunktury gospodarczej wskazują na wzrost tylko w branżach przetwórstwa oraz zakwaterowania i gastronomii. W pozostałych branżach wskaźnik ten jest ujemny, co świadczy o pogorszeniu ogólnej koniunktury wobec 2013 roku. GUS na podstawie danych zastanych dokonuje prognozy wskaźnika ogólnej sytuacji gospodarczej w poszczególnych branżach i tak wzrost wskaźnika przewiduje tylko w przemyśle. W pozostałych branżach

prognozowany jest spadek zarówno wskaźnika ogólnej sytuacji gospodarczej jak również zatrudnienia.

Z kolei dane statystyczne dot. całego kraju wskazują, iż głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego, zarówno w całym 2014 roku jak i w ostatnich jego trzech miesiącach, był popyt krajowy. Tempo jego wzrostu w całym 2014 roku wyniosło 4,4 proc., a w czwartym kwartale popyt krajowy wzrósł o 4,8 proc. Wzrosły również aktywa finansowe gospodarstw domowych, a spadły ich oszczędności, co spowodowało wzrost popytu. Mimo iż tempo wzrostu realnych dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych obniżyło się, odnotowano wzrost spożycia prywatnego. Natomiast wzrastająca liczba osób bezrobotnych, które znalazły pracę, była także głównym czynnikiem obniżającym bezrobocie przy relatywnie stabilnym napływie do bezrobocia osób tracących pracę i wyraźnym dodatnim przepływie z nieaktywności. Z kolei wzrost aktywności zawodowej był wynikiem niższych odpływów do nieaktywności osób do tej pory pracujących lub bezrobotnych oraz wzrostu napływów z nieaktywności do zatrudnienia.

Wskaźnik inflacji bazowej CPI uległ zmniejszeniu i stanowił 99,0% wartości z grudnia 2013 roku. Za utrzymywanie się bardzo niskiej inflacji w 2014 r. odpowiadały, podobnie jak w 2013 r., przede wszystkim czynniki o charakterze podażowym. W I kw. 2014 głównym czynnikiem obniżającym inflację w regionie były ceny energii, co było efektem spadku cen paliw oraz obniżenia cen regulowanych nośników energii dla gospodarstw domowych. W kolejnych miesiącach 2014 r. miał miejsce spadek cen żywności, przede wszystkim żywności nieprzetworzonej. Oczekiwane utrzymanie się niskich cen żywności, zwłaszcza nieprzetworzonej (efekt dużej podaży i sankcji eksportowych ze strony Rosji), może wpłynąć na przedłużenie się okresu rekordowo niskiej inflacji w kraju.

Zgodnie z najnowszą prognozą Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową w 2015 roku możemy oczekiwać wzrostu produktu krajowego brutto w 2015 roku do poziomu 3,5 proc., co oznacza, że będzie ono nieznacznie (o 0,2 pp.) wyższe niż w roku ubiegłym. Przewidywany jest również wzrost popyt krajowego, spożycia indywidualnego oraz inwestycji na środki trwałe. Według prognozy IBnGR, w pierwszej połowie 2015 roku utrzymywać się będzie w polskiej gospodarce deflacja (długotrwały spadek przeciętnego poziomu cen). W pierwszym kwartale ceny zmniejszą się średnio o 0,6 proc., a w drugiej o 0,2 proc. W trzecim i czwartym kwartale ceny konsumpcyjne w gospodarce powinny już wzrastać, a średni poziom inflacji w całym roku wyniesie 0,1 proc. W roku 2016 inflacja nadal pozostawała będzie poniżej celu inflacyjnego NBP, a jej średni poziom wyniesie 1,6 proc. Niska inflacja, szczególnie w roku 2015, stworzy warunki do obniżenie stóp

procentowych banku centralnego. W ocenie Instytutu, w latach 2015-2016 spodziewać się należy nieznacznej aprecjacji złotego wobec euro i dolara. Dla przedsiębiorców jest to istotna informacja z punktu zatrudnienia. Oczekują oni dużej stabilności dwóch najważniejszych czynników cenotwórczych: płac oraz kursu złotego wobec euro, prawdopodobnie także wobec dolara.

Niski poziom inflacji oraz stóp procentowych mają stymulujący wpływ na popyt konsumpcyjny. Dane z gospodarki realnej nie świadczą o występowaniu zagrożeń wynikających z ujemnych dynamik inflacji. Według prognoz makroekonomicznych profesjonalnych prognostów NBP wskaźnik prognozy zatrudnienia na 2015 r. uległ poprawie. Od ponad roku więcej firm planuje wzrost zatrudnienia niż jego spadek. Perspektywy zatrudnienia wg Manpower (Barometr Manpower Perspektyw Zatrudnienia) na I kw. 2015 r. pokazują, że Polska sytuuje się obecnie za najszybciej rozwijającymi się krajami Azji czy Brazylią, Turcją oraz USA, ale też za większością krajów europejskich. Poprawa prognoz zatrudnienia nastąpi zarówno w przedsiębiorstwach dużych jak i w firmach z sektora MSP. W firmach dużych zatrudnienie będzie rosnać szybciej. Spadek optymizmu prognoz nastąpił w przedsiębiorstwach największych (2000 i więcej osób), ale zatrudnienie w nich wzrośnie.

Stopa bezrobocia powinna systematycznie się obniżać. Według prognozy IBnGR na koniec 2015 roku bezrobocie w Polsce wynosić będzie 10,5 proc., natomiast rok później spadnie do poziomu 9,8 proc. Spadkowi bezrobocia towarzyszyć będzie wzrost zatrudnienia, które w skali całej gospodarki wzrośnie w latach 2015-2016 odpowiednio o 1,4 oraz 1,7 proc. Spadek bezrobocia będzie sprzyjał wzrostowi wynagrodzeń, które w latach 2015-2016 powinny rosnać realnie w tempie nieco poniżej 4 proc.

Patrząc przez pryzmat lat ostatnich, dalszy rozwój sytuacji na regionalnym rynku pracy jest trudny do jednoznacznego przewidzenia. Bierze się to nie tylko z „kaprysów” i niestabilności gospodarki, która wciąż odczuwa skutki kryzysu gospodarczego z lat 2008/2009. Przyczyną jest również pewien szczególny rys społeczny regionu, który – choć z jednej strony uwidacznia się tendencjami obserwowanymi w całym kraju – z drugiej wnosi w opis rynku pracy elementy nietypowe. Gwałtowniejsze niż w kraju zjawiska depopulacyjne, olbrzymia – na tle potencjału ludnościowego Opolszczyzny – migracja zarobkowa, pozycja zajmowana między wielkimi metropoliami Wrocławia i Górnego Śląska: wszystko to ma znaczenie dla obecnego i przyszłego kształtu rynku pracy. Należy mieć nadzieję, że programy uwzględniające tę specyfikę, m.in. *Specjalna Strefa Demograficzna* w połączeniu z zapisami zaktualizowanej *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego* przyniosą efekt w postaci

większej stabilności rynku pracy, korzystnego klimatu dla przedsiębiorczości, wzrostu potencjału ludnościowego czy wreszcie większej zgodności między rynkiem a edukacją.

Rok 2014 można w skrócie scharakteryzować jako rok spadku stopy bezrobocia, wzrostu wskaźnika zatrudnienia i aktywności zawodowej, liczby podmiotów gospodarczych, przeciętnego zatrudnienia oraz produktu krajowego brutto.

Załącznik nr 1

Wybrane kategorie bezrobotnych w podziale na miasta i gminy województwa opolskiego według stanu na 31 grudnia 2014 roku

Powiaty, miasta i gminy	Bezrobotni	
	Ogółem	w tym kobiety
m. Brzeg	1 794	966
Skarbimierz	367	189
Grodków	1 316	693
Lewin Brzeski	805	410
Lubsza	510	268
Olszanka	263	130
PUP Brzeg	5 055	2 656
Głubczyce	1 359	711
Baborów	370	224
Branice	365	197
Kietrz	636	335
PUP Głubczyce	2 730	1 467
m. K - Koźle	2 838	1 508
Bierawa	279	163
Cisek	179	99
Pawłowiczki	323	177
Polska Cerekiew	187	100
Reńska Wieś	293	167
PUP K – Koźle	4 099	2 214
Kluczbork	1 307	755
Byczyna	443	261
Lasowice Wielkie	183	106
Wolczyn	693	387
PUP Kluczbork	2 626	1 509
Krapkowice	930	529
Gogolin	460	282
Strzeleczyki	289	173
Walce	150	103
Zdzieszowice	511	311

PUP Krapkowice	2 340	1 398
Namysłów	1 242	701
Domaszowice	226	128
Pokój	315	165
Świerczów	214	104
Wilków	311	175
PUP Namysłów	2 308	1 273
Nysa	2 849	1 467
Głucholazy	1 354	615
Kamiennik	192	83
Korfantów	419	201
Łambinowice	358	167
Otmuchów	704	332
Paczków	833	404
Pakosławice	194	96
Skoroszyce	331	158
PUP Nysa	7 234	3 523
Olesno	511	282
Dobrodzień	254	148
Gorzów Śląski	268	141
Praszka	465	249
Radłów	143	83
Rudniki	276	129
Zębowice	131	81
PUP Olesno	2 048	1 113
m. Opole	4 201	2 088
Chrzastowice	173	97
Dąbrowa	391	203
Dobrzeń Wielki	346	185
Komprachcice	336	163
Łubniany	256	130
Murów	224	113
Niemodlin	744	370

Analiza sytuacji na rynku pracy województwa opolskiego w 2014 roku

Ozimek	752	395
Popielów	290	151
Prószków	207	101
Tarnów Opolski	273	156
Tułowice	214	119
Turawa	319	158
PUP Opole	8 726	4 429
<hr/>		
Prudnik	1 950	956
Biała	435	230
Głogówek	570	303
Lubrza	282	145
PUP Prudnik	3 237	1 634
<hr/>		
Strzelce Opolskie	939	471
Izbicko	111	63
Jemielnica	175	97
Kolonowskie	128	74
Leśnica	162	95
Ujazd Śląski	150	88
Zawadzkie	293	165
PUP Strzelce Op.	1 958	1 053
<hr/>		
Ogółem		
województwo:	42 362	22 269